

NEW YORK PUBLIC LIBRARY  
DIV. S  
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231  
NEW YORK 17, N.Y.

OCT APR 24 1969

# V I E N Y B Ė

*The Oldest Lithuanian Newspaper in the World*

83 M. 6 N.

192 Highland Boulevard  
Brooklyn, N. Y. 11207

1969 M. KOVO (MARCH) 21 D.

Telefonas:  
Applegate 7-7257

KAINA 30 C.



Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Kordoboje, Argentinoje, buvo paminėtas pavasariškoje aplinkoje, tarp žydinčių gėlių ir žaliuojančių medžių. Lietuvaitės, pasipuošusios iš Lietuvos gautais tautiniais kostiumais – Elena Meilutytė Janulienė ir jos duktė Kristina Violeta, padėjo vainiką prie Argentinos išlaisvintojo gen. San Martin paminklo. Tarp eilės lietuvių dalyvavo Katalina Grochonis, Violeta Mikalčiūtė, Petras Meilutis, Argentinos Lietuvių Balso leidėjai P. ir O. Ožinskai iš Buenos Aires, Pranas Gustas iš Kalifornijos, Kordobos ir Alta Gracijos lietuviai. Kalbą prie vainiko pasakė SLA 6 sk. pirmi – ninkas Adolfas Biguza.

Romualdo Jaspaičio foto

## Velykos...

Velykos, o su jomis grįžtantieji sparnuoti giesmininkai dabar mums primena anas nutolusias dienas, kada mes basi bėgdavome atsigerti beržo sulos.

Nėra didesnio džiaugsmo vaikui, kuris savo akimis mato, kaip jo paties darbo inkilėlyje paukščių pora susisuka sau lizdą...

Žmonės ir jų vaikai žaidžia iki paskutinio savo gyvenimo pavasario, nors tarp aitvaro, iškilusio viršum tėviškės liepų ir satelito, skriejančio aplink žemės rutulį, yra didelis skirtumas.

Žmonės, kaip ir jų vaikai, nuolat ieško naujų žaislų.

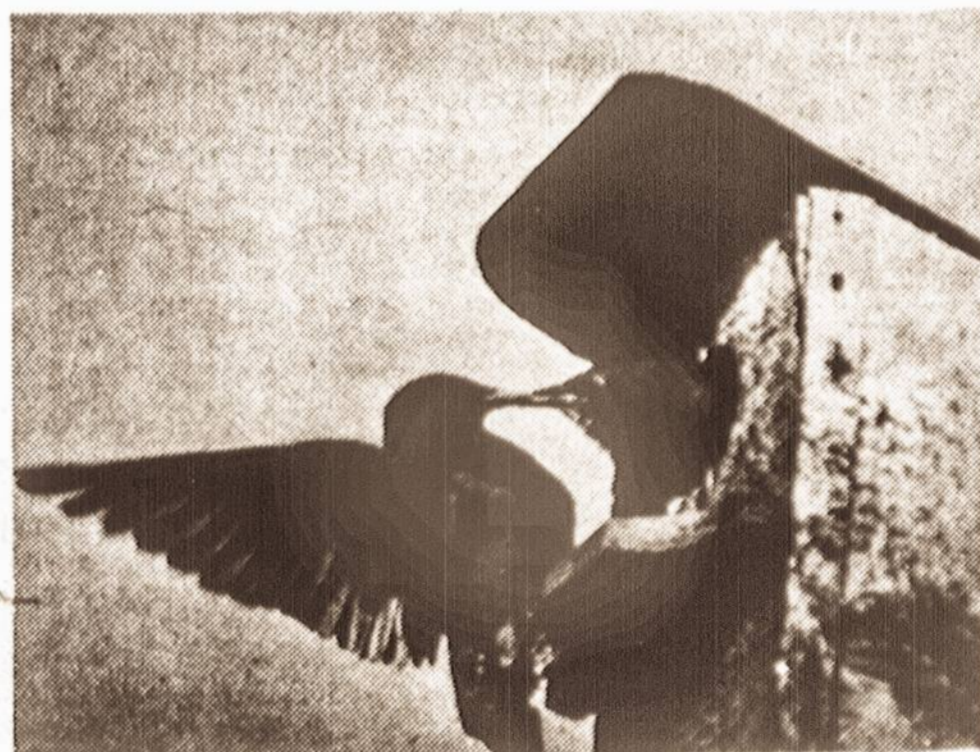
Žmonės, kaip ir jų vaikai, bežaisdami, dažnai susipyksta ir net susikruvina.

Bet ką tai reiškia prieš pavasarį.

Velykų rytą užmiršti ir tą skaudamą pirštą, kurį tu įsipjovei, darydamas alksnio dūda.

JUOZAS TYSLIAVA

DABAR, Vienybėje, 1958 m. balandžio 4 d.



Nuoširdžiai sveikiname skaitytojus, rėmėjus ir bendradarbius Velykų šventėmis, linkėdami visiems džiaugsmo ir laimės.

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA

# LIETUVIAI PASAULYJE



Stanley Alukonis, laimėjęs rinkimus į Hudson, N. H. miestelio tarybą. Iš 2,417 piliečių dalyvavusių rinkimuose, Alukonis gavo 1,414 balsus. Jis yra buvęs JAV Aviacijos karininkas, prieš keletą metų išėjęs į pensiją.

\* Paulaus Jurkaus tapybos darbų parodoje kovo 1 ir 2 šv. Jurgio parapijos salėje, Rochester, N. Y., buvo išstatyti 28 paveikslai ir 8 miniatiūros. Parodą atidarė dr. A. Klimas. Parduota 10 paveikslų. Vieną skirtą dovanoms, laimėjo V. Sabalienė.

\* Sol. Daivos Mongirdaitės ir Leono Baltraus arijų bei dainų vakaras įvyks šv. Jurgio par. salėje Rochester, N. Y. balandžio 26 d. 7:30 v.v.

\* AL Tautinės sąjungos namuose Boston, Mass., kovo 29 ir 30 neolituanai ir santaričiai rengia parodą "Grafika iš Vilniaus ir Paryžiaus."

\* Joana Shimkus, garsėjanti lietuviškose filmų aktorė, pasirašė ilgalaikę sutartį su Universal filmų bendrove Hollywood. Šiuo metu jaunoji aktorė Paryžiuje suka naują filmą "Boom" su pagarsėjusia Elizabeth Taylor ir Richard Burton.

\* Algimantas Mykolaitis, naujas chemikas, pradėjo dirbti Beatrice Foods, Omaha, Neb. Jis baigęs Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje ir Roosevelt universitetą Chicagoje.

\* Dail. Petras Lukas, gyvenęs Indijoje, persikėlė į JAV ir apsigyveno Santa Monica, Cal.

\* Marija Prunskytė, studijuojanti kalbas Illinois universitete, išvyko į Meksiką pastobulinti ispanų kalboje.

\* Prof. dr. Viktorija Skrupskelytė skaito paskaitas tema "Partizanai lietuvių literatūroje."

\* Vytautas Valiukas iš New Haven, Conn. kovo 15 kalbėjo Bostone apie dabartinį teatrą. Išvados -- šių dienų teatras apmiręs, jame mažiau gyvenimiškumo, aistros, mellės, jausmų. Visa tai perėmė filmai ir televizija. Valdyboje dabar daugiau bandoma apeliuoti į protą, ne jausmus. Patobulinta scena, apšvietimas, didesnės salės, bet teatras vistiek neteko centrinės vietos. Vietoj mellės, į sceną įneštas seksas.

\* So. Bostone Liet. Piliečių Draugijos salėje bal. 13 d. 5 v. p. p. įvyks Jeronimo Kačinsko vadovaujamas Sv. Petro par. choro koncertas. Henrikas Kačinskas iš Washingtono skaitys Putino ir Radausko poeziją. Bus ištraukos iš Julijaus Gaidelio operos "Dana." Konservatorijos stygų kvartetas atliks Lietuvos kompozitoriaus Juozeliūno I-ji kvartetą.

\* Komp. Julijui Gaideliui bal. 6 sukanka 60 m. amžiaus.

\* Lietuvoje sukurtas naujas filmas "Kur rūta žalioji". Paruošė Vytautas Dabašinskas. Rodomos gražiosios Dzukijos kalvos, liaudies dainininkai ir muzikantai, girdėti piemenėlių, darbo, lopšnių, vestuvių, dainų ir raudų, kaimo aplinka, tyvuliuojantys vandenys, kurių gelmėse atsispindi medžiai, debesys, koplytkeliai, vingiuoti keleliai. Operatorius Rimas Tamošiūnas.

\* Lietuvos rašytojų grupė kovo 19 d. nuvyko į Gardiną (Baltarusijos ribose, apie 100 mylių nuo Vilniaus) ir skaitė savo kūrybą. Rašytojų tarpe buvo: Algirdas Počius, Ramutė Skučaitė, Albinas Žukauskas. Dalyvavo ir Eltos korespondentas P. Keidošius.

\* Lietuvoje jau ruošiamasi 1970 m. dainų šventei. Kovo 19 d. Kultūros rūmuose sudarytas komitetas. Apie planus ir uždavinius kalbėjo organizacinio komiteto pirmininkė Leokadija Diržinskaitė ir L. Sepetys, Kultūros ministras.

## Jie sulaukė 70 m. amžiaus

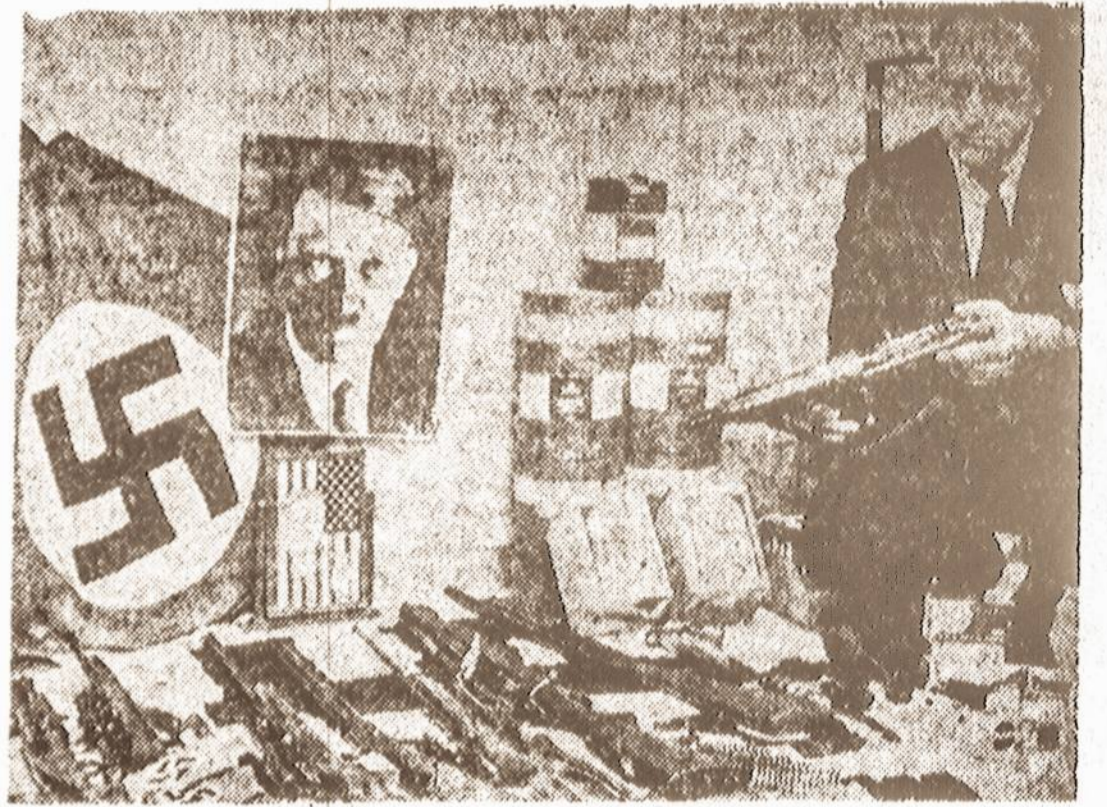


PROF. J. MATULIS, Lietuvos Mokslų Akademijos pirmininkas, sulaukęs 70 m. amžiaus. Lietuvoje jis buvo iškilmingai pagerbtas.



JUOZAS PETRĖNAS, Tėvynės redaktorius, kovo 19 d. sulaukęs 70 m. amžiaus. Kaip rašytojas, Petrėnas plačiau žinomas Petro Tarullo vardu. Paskutinį jo romaną išleido Nida leidykla Anglijoje.

\* Prof. Pranas Skardžius, kalbininkas, kovo 22 d. sulaukė 70 metų gimtadienį. Jis tebedirba JAV Kongreso bibliotekoje.



Viktoras Čižauskas, Meno Park, Cal. policijos viršininkas, užtikęs nacių lizdą Biblijos studijų grupėje. Buvo areštuoti 8 asmenys, kurie įtarti bombų sprogdinime prie liberalinių grupių įstaigų San Francisco, Cal. Tos Biblijos studijų grupės patalpose, Čižauskas su policija rado: 30 įvairių ginklų; 75 svarus parako, bomboms gaminti medžiagos, nacių vėliavas, Hitlerio ir George Lincoln Rockwell paveikslų.

## Nemuno kraštas tebeeina

Vakarų Vokietijoje leidžiamas žurnalas Nemuno kraštas jau penktuosius metus lanko skaitytojus.

Šis žurnalas rodo 6 kartus metuose, spausdinamas gerame poplytyje ir daro gerą vaizdą. Jo leidėju yra Zimmermann-Verlag, 343 Witzenhause/Werra, W. Germany, o atsakinguoju redaktorium pasirašo Albert Annies. Viename 1968 m. numeryje tilpusiame redakcijos žodyje yra rašoma:

"Mums rūpi tik mūsų vidiniai lietuviški reikalai, tik mūsų užsienio lietuviai, santykiai su Nemuno kraštu, tik bendros viso pasaulio lietuvių kultūrinės visuomeninės pastangos... Mes tikimės, kad turėsime dar daug apekų pasikalbėti, dar dėl daug ko pasitarti ir draugiškai bendram lietuviškam labui pasiginčyti, dar daug kuo bendrai pasi-

džiaugti. Todėl mes visi, kurių širdys tyros, kurių jausmai skaitūs ir kurių mellė Tėvynel nuoširdi, tarytum susitiksime prie vieno didžiulio pasaulinio lietuviško stalo ir pakelsime tostus.

Už Lietuvį ir Lietuvą; už šviesų Nemuno krašto gyvenimą; už tarpusavio supratimą; už draugiškus susitikimus; už naują laimę; už 1969 metus".

Kartu su šiuo žurnalu siunčtinėjamuose lapeliuose yra reklamuojamos JAV išleistos plokštelės (daugiausia Rūtos ansamblio), kurias platina Zimmermann leidykla.

\* Chicagos Gintarų Balsų Ansamblis, keliems nariams mirus, kitiems išvykus, o kai kuriems pavargus, nutarė likviduoti.

## PODAROGIFTS, INC.

SVEIKINA SU ŠVENTĖMIS VISUS KLIJENTUS IR PRIETELIUS

Geros naujienos

DAUG IMPORTUOTŲ PREKIŲ

## VELYKINĖS DOVANOS

SIŪLOMA:

Ikra	Balalaikos
Saulėgražų alyva	Kvepalai
Įvairūs saldainiai	Samovarai
Skardinėse žuvis (aliejuje ir pamidoruose)	(elektriniai ir angliniai)
Arbata - Khalva	Palekh - Fedoškino
Uogienės	Kholin - dėžutėse

NEATIDĖLIOKITE, ATEKITE KOL DAR GALITE PASIRINKTI SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

## PODAROGIFTS, INC.

220 PARK AVE. SOUTH  
NEW YORK, N.Y. 10003  
212-220-9547

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visats reikalais kreipkitės į

**REAL ESTATE & INSURANCE**  
**John Orman Agency**

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.  
Telefonas  
Virginia 6-1800

# LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE



## PLB valdyba

Cleveland, Ohio, kovo 15 d. PLB posėdyje, septynių narių nutarimu, vietoje mirusio J. Bačiūno, PLB pirmininku buvo išrinktas Stasys Barzdukas, o vietoje pasitraukusio Kultūros Tarybos pirmininko pareigų dr. A. Klimo, išrinktas dr. A. Nasvytis.

Kiti valdybos nariai yra šie:

dr. A. Butkus - vykdomasis vicepirm., A. Laikūnas - informacijoms vicepirm., A. Gailiūsis - sekr.-ižd., dr. H. Brazaitis - visuomeniniams reikalams vicepirm., M. Lenkauskienė - jaunimo reikalų vicepirm., dr. V. Majauskas - finansiniams reikalams vicepirm., A. Rinkūnas - švietimo tarybos pirm.

Posėdyje dalyvavo VLIKO pirm. dr. J. K. Valiūnas ir ryšininkas tarp VLIKO ir PLB J. F. Daugėla. Buvo svarstyta: finansų organizavimas, santykiai su Lietuvos lietuviais.

Susirinkime buvo nutarta, kad VLIKas, kuris sudarytas iš politinių srovių ir visokių laisvės kovotojų sąjūdžių, iš paskirties vadovaus politinei lietuvių laisvės kovai, o Bendruomenė sieks veiklos sudarinimo ir abipusės pagalbos.

**SKAUTĖS PREKIAUJA.** - Chicagoje atgaivinta Vilniaus Kaziuko mūgė yra vienas iš sėkmingiausių lietuviškų renginių. Kernavės tunto sesės vilioja pirkėjus Jaunimo namuose.

V. Zalatoriaus foto

## UOLIAUSIAS AUKŲ RINKĖJAS

Kun. B. Sugintas, pagarsėjęs aukų rinkėjas, š. m. gegužės 4 d. sulauks savo 50 metų kunigystės jubiliejaus. 20 metų laikotarpyje - nuo 1949 iki 1969 - jis yra surinkęs \$187,528 aukų, lankydamas lietuvius asmeniškai, jų namuose. Iš tos sumos - Vasario 16 gimnazijai persiūsta \$138,420; Saleziečių gimnazijai Italijoje - \$39,773; likusi suma persiūsta kitoms mokykloms Punske ir kt.

Kun. B. Sugintas yra uoliausias aukų rinkėjas. Tokio darbuotojo reiktų kiekvienam Amerikoje leidžiamam lietuviškam laikraščiui. Ne tik gimnazijoms, bet ir spaudai reikalinga finansinė parama.

\* Teisininkas K. Sidlauskas yra paskirtas sandariečių atstovu ALTo valdyboje, vietoje susirgusio M. Vaidylos, ilgamečio ALTo išdinininko.

\* Žurnalistas Stasys Pieža, Chicago American dienraščio religinio skyriaus redaktorius, laimėjo Illinois Medicinos Draugijos 1968 m. premiją už eilę straipsnių, kuriose autorius svarstė širdies perkėlimų ryšį su religija.

\* Dail. Jono Kelečiaus 40 paveikslų paroda atidaryta Ciurlionio galerijoje, Chicagoje kovo 15. Parodą atidarė R. Dirvonas, A. Valeška su pažindino visuomenę su dailininko kūryba, Bronė Jameikienė tą patį atliko angliškai. Pirmąją dieną lankėsi 300 asmenų, antrą 200. Per dvi dienas nupirkta 20 paveikslų. Penkis darbus nupirko A. ir M. Rudžiai.

\* LB numato šaukti lietuvių mokslininkų suvažiavimą 1969 m. Darbo Dienos savaitgalio proga. Suvažiavimui programą tvarko Californijoje sudarytas lietuvių mokslininkų komitetas, o techniskus pasiruošimo darbus atlieka JAV LB centras.

\* Prel. Mykolas Krupavičius sunegalavus sveikatai gydos Sv. Kryžiaus ligoninėje Chicagoje.



V. Zalatoriaus foto

**NAUJOS ŽVAIGŽDĖS.** - Buvusi argentinietė D. Kučėnienė (sopranas) ir V. Nakas (bosas) dainuoja Serpinos ir Uberto partijas dviejų veiksmų Pergolesio komiškoj operoj "Ponia tarnaitė". Opera buvo pastatyta per tradicinį Laiškai Lietuviams žurnalo parengimą kovo 8 d. Chicago Jaunimo namuose.

## KAS NORĖTŲ VYKTI Į VILNIŲ,

Egyptą, Maskvą, Romą geg. 26 d., kviečiame tuojau registruotis, nes yra ribotas skaičius vietų.

### AMERICAN TRAVEL SERVICE

Walter Rask, prezidentas

9727 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. 60643  
TEL. — 238-9787

Ekskursijai vadovauja W. Rask-Rasčiauskas

Sutvarkom visus dokumentus, parūpinam įvairioms kelionėms bilietus.

CARPENTER  
**CABINET MAKER**  
**CUSTOM BUILT**  
CABINETS

- BOOKCASES
- ANTIQUE REPAIRING

FORMICA WORK SPECIALISTS  
AUGUST VILENIŠKIS  
119-20 JAMAICA AVENUE  
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

## JUOZO BANDŽIUKO Baras ir Restoranas

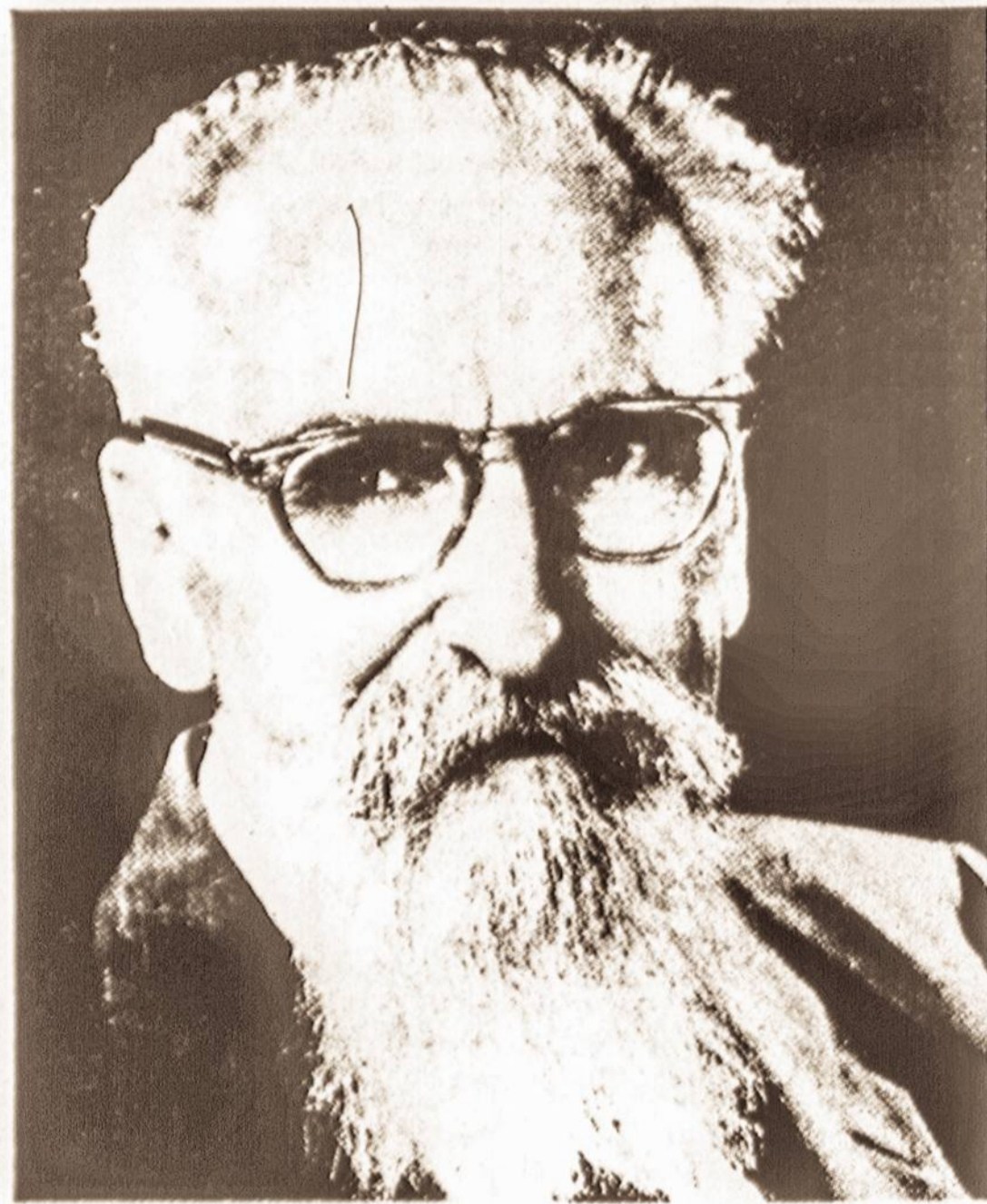
Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais — alum, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

KABARETAS - ŠOKIAI

110-12 JAMAICA AVE. Richmond Hill, N. Y. 11418  
Tel. 846-9284



# Adomas Varnas



SULAUKĖ 90 M. AMŽIAUS

...Pernai, jau eidamas devyniasdešimtuosius metus, jis ruošė knygą apie lietuviškus kryžius. Dailininkas jais pradėjo domėtis nuo 1905 metų. Tada jis studijavo Krokuvoje ir vasarą su savo profesijos draugais P. Rimša bei J. Staneika keliavo po Lietuvą. Zygiuodamas pėsčias, jis nešdavosi sunkų krovinį: fotoaparata, stiklus nuotraukoms, dažų. Šitaip A. Varnas perėjo Lietuvą skersai ir išilgai. Tada jis nufotografavo kelis šimtus kryžių, senų bažnyčių, padarė kelias dešimtis kryžių piešinių.

Po pirmojo pasaulinio karo dailininkas savo darbą tęsė toliau. Apie 300 padidintų kryžių nuotraukų jis buvo nuvežęs į taikomojo meno parodą Italijoje. Lietuviški eksponatai užėmė trečiąją vietą [po italų ir vokiečių].

Gimė A. Varnas Joniškėje. Mokėsi Mintaujos gimnazijoje, Kauno kunigų seminarijoje. Tačiau įsitikinęs, kad tikrasis jo pašaukimas yra menas, išvyko į studijuoti į Petrapilį.

1902 m. vasaros atostogų metu dalyvavo slapta statant Keturakio veiklą „Amerika pirtyje“. Vėliau dėl caro valdžios persekiojimų išvyko į Krokuvą. Čia dailės akademijoje greitai išryškėjo neeiliniai jo gabumai. Po to A. Varnas sėkmingai studijavo Ženevos dailės akademijoje, buvo nuvykęs į Siciliją. Per M. Petrauską gavęs prancūzišką pasą, 1909 m. atvyko į Vilnių. Keletą metų A. Varnas gyveno Zakopanėje, vėliau [1913 m.] vėl grįžo į Vilnių.

Pasižymėjo jis ne tik kaip dailininkas, bet ir kaip visuomenės veikėjas, pedagogas, liaudies meno rinkėjas. A. Varnas dailės parodose pradėjo dalyvauti nuo 1908 m.: 1912 m. — Zakopanėje, 1913 m. — Poznanėje, 1920, 1927, 1938 m. — Kaune, 1926 m. — Klaipėdoje, 1948 m. — Ravensburge [1944 m. dailininkas išvyko į Vokietiją, o 1949 m. — į Jungtines Amerikos Valstijas], 1955 m. bei 1959 m. — Čikagoje. Apie jo nepaprastą kūrybinį sugebėjimą liudija ne tik tematikos ir technikos įvairumas, bet ir tas faktas, kad vien aliejinės tapybos darbų autorius yra sukūręs daugiau kaip 1280, grafiškos kūrinių — 470.



Dail. prof. Adomas Varnas kalbasi su E. Šulaičiu prof. Varno parodos atidaryme, įvykusiame kovo 9 d. Balzeko Lietuvos Kultūros muziejuje. Šalia jų, matomi dail. J. Šileikis ir „liepsnos tapybos“ specialistas M. Jvanauskas. Parodą atidarant kalbėjo dr. J. Jerome ir dail. Šileikis. S. Balzeko foto



Tarp dailininko Adomo Varno nutapytu darbų Čikagoje. Nuotraukoje (iš k.) - J. Žygaitienė, B. Zalatorienė, Nijolė Gaubrolienė ir Jūratė Variakojienė.



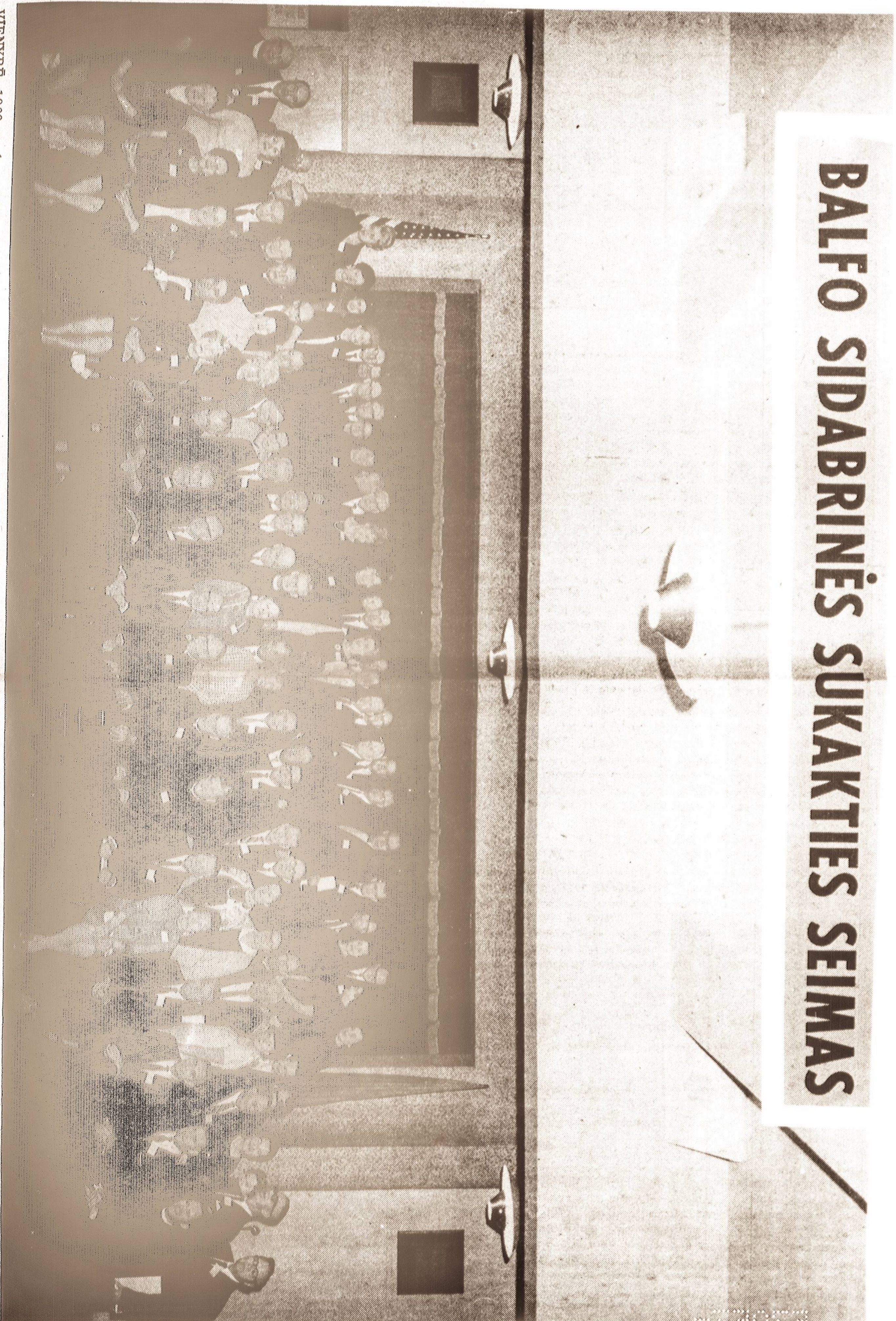
Savo darbu parodoje Čikagoje - dailininkas Adomas Varnas ir Irena D. Taulen.



Partizanai.

Dail. A. Varnas.

# BALFO SIDABRINĖS SUKAKTIES SEIMAS



VIENYBĖ, 1969 m. kovo 21 d.

## VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukstys in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

# mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS



Gyvenimas lietuvius verčia pažinti ne tik savo tautos istoriją, bet ir sektį, kas dedasi didrusiuose. Įvykiai Vengrijoje, Čekoslovakijoje, tarytum, pabrėžė, kad rytų Europoje tikras taisyėjimas turės pirmiausia prasidėti didrusiuose Maskvoje.

Kritinga revoliucine nuotaika didrusių šviesuomenė pagrauzė carizmo autoritetą, o pirmas pasaulinis karas sugriovė atsilikusios Rusijos ekonominius pagrindus. Supramonėjusiai Rusijai sugriauti — karo niekas nenori, nes bijosi atominių ginklų. Todėl deda viltis didrusių šviesuomenės "liberalėjimui", kuris grauzia komunizmo autoritetą. Čia savo svarbų vaidmenį vaidina ir ne didrusių tautų vis gausėjanti šviesuomenė.

\*\*\*\*

Kovojančios inteligentijos gretose Tarybų S-goje savo rolę vaidina ir Lietuvos šviesuomenė. Vienybė pralaužė spaudos ir veiksmų neapgalvotai brukamas užtvaras. Išeivijos santykiavimas su lietuviais Lietuvoje platėja ir teikia vis daugiau progų, vėlionio Bačiūno žodžiais, "geriau pažinti iš kokio molio jie sulipdyti.

Mūsų spauda turi kietą cenzūrą — nesvarstyti sociologinės dabartinės Lietuvos visuomenės sudėties, ar jos sluoksnių siekimų, ką prikišo ir mums draugingas prof. Sennas, recenzuodamas prof. Vardžio suredaguotą Lithuania Under the Soviets, 1940-1965. Todėl apie naująją Lietuvos inteligentiją iš mūsų spaudos maža težinome. Tik asmeniškai, žmogus su žmogumi santykiai spragą ima užpildyti.

\*\*\*\*

Savo studijomis atsirėmęs, prof. T. Remeikis aukščiau minėtame veikalė daro išvedžiojimų apie lietuvių komunistų partiją, kuri, Maskvai diriguojant, šiandien tvarko Lietuvą. Sako:

— Partijos pakitimo vaizdas neišvengiamai verčia manyti, kad, aklu sekimu Kremliuje vyravusių linijų, nesusirišant per daug nei su viena, vietinei vadovybei pavyko išsaugoti savo pozicijas. Po Stalino partijon atėję lietuviai komunistai senūčius prašoka techniškai išsilavinimu. Čia iš tikrųjų 'nauja klasė', kuriai 1960 m. iš šimto narių jau priklausė 40. Tai jauni žmonės, nesenesni 40 metų, išauklėti grynai sovietinėse sąlygose. —

\*\*\*\*

1964 m. partija skelbė turėjusi 69,522 nariu ir 7,968 kandidatus. Lietuvių 1961 m. skelbta partijoje apie 42,800. Partijos kongrese 1964 m. atstovais buvo: lietuvių 580, didrusių 180, ukrainų 31, gudų 25, lenkų ir kitų 48.

\*\*\*\*

Akademių pasikalbėjime Loyolos u-te Chicagoje apie tautų santykius Tarybų Sąjungoje, prof. Vardys reiškė pažiūrą, kad Lietuvoje dabar vyksta kova tarp lietuviškojo nacionalizmo, siekiančio Lietuvą savarankiškai tvarkyti, ir didrusiškojo komunizmo, norinčio Lietuvą valdyti kaip sovietinę respubliką, kuriai draudžiama pasinaudoti konstitucijos suteiktomis teisėmis.

Tęsiama 7 psl.

Gianakalis

## IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

### Raiteliai be galvų

( Straipsnelio antraštė pagal Th. Mayne Reido romaną, turinys — ne).

I.

Veiksmas vyksta sostinėse: Romoje, Paryžiuje, Washingtone.

Pirmas veiksmas: Romos lietuviškas diplomatas didžiai susipyko su Paryžiaus lietuviškais diplomatais. Kadangi anas Romoje vadinamas diplomatų šefu, tai ryžtasi paryžiškius "pamokyti".

Antras veiksmas: šefas ryžtasi paryžiškiams "mušti per kišenę". Rašo į Washingtoną patvarkymą, kad nepaklūsniems paryžiškiams nutrauktų algų mokėjimą.

Trečias veiksmas: Washingtone amerikiečiai suka galvas. Hm, mokėjimą nutraukti galime ne tik paryžiškiams, bet ir visiems kitiems... Nutraukti mokėjimus yra žymiai lengviau, nei iš naujo pradėti. Bendrai imant, geriausia tuo tarpu per Kajecką visus išpėti, kad nežaistų.

Mano manymu, reiktų ne vien išpėti, bet ir į per daug nusėdėtas vietas kai kam išpirti. Kad nežaistų gyvybiniais Lietuvos reikalais.

Paprastai diplomatai gražių žodžių atsargas turi kiekvienai progai kiekvienam sutiktam. Gražių žodžių jie turi ir mūsų veiksmams, juos Washingtone aplankantiems. Bet pinigų kartais ir diplomatai nemėto. Jei mūsų nepriklausomos valstybės pareigūnų liekanos dar šiek tiek tokias algas gauna, tai yra mums visiems tikra garantija, kad mūsų valstybės reikalai dar nėra baigti.

II.

Veiksmas vyksta tik Chicagoje.

Pirmas: Vienos parapijos lietuviai susipyko su klebonu už kapinių, pirmųjų komunijų ir kitokių dalykų lietuviškumą. Intriga prasideda tuo, kad klebonas kai kur lietuviškumo gaurus apkarpo, o apkarpytieji ryžtasi kleboną "pamokyti". Toliau klebonas šiame veiksmame "mokomas": prieš jį vedama akcija, demonstruojama su juodomis vėliavomis ir protarpiais su "nuolankiais prašymais" klebonas lankomas patik-

rinti, gal jau "suminkštėjo". Veiksmas baigiasi dvidešimčia dolerių už Vasario 16 mišias. Klebonas jei ką ir priima, tai tik klebonišką, bet ne iš priešų rankos. Duryš užsidaro, o mes uždarome uždarą.

Antras veiksmas: priešingai visoms dramaturgijos taisyklėms, antras veiksmas nėra pirmajam veiksmo pradėtos dramatos tęsia: Mat, vaidinimas labai modernišką ir primena Antrojo Kaimo vaizdelius be ryšio vienas su kitu. Taigi, parapijonvaikių balsai net ir spaudoje nutyla, o pasigirsta bendruomenininkų ir patriotų daina: Oi tas geras gerutėlis mūsų mielas klebonėlis... Žodžiu, buvo Vasario 16 pamaldos, buvo tų pamaldų metu ir speciali rinkliava lietuvių reikalams. Žodžiu, tokia taika, kad net ir žydai su egiptėnais galėtų pavydėti.

Tolimesni veiksmai dar nežinomi. Teatro užkulisiuose tesigirdi klausimai, paslaptingi ir pusbalsiai:

— Kuo užmokėjo?

— Ką pažadėjo?

— Ko netekome? Ką gavome?

— Kas bus, močiute, kas bus?

Išsoko oželis į rūtų... kas dabar bus!

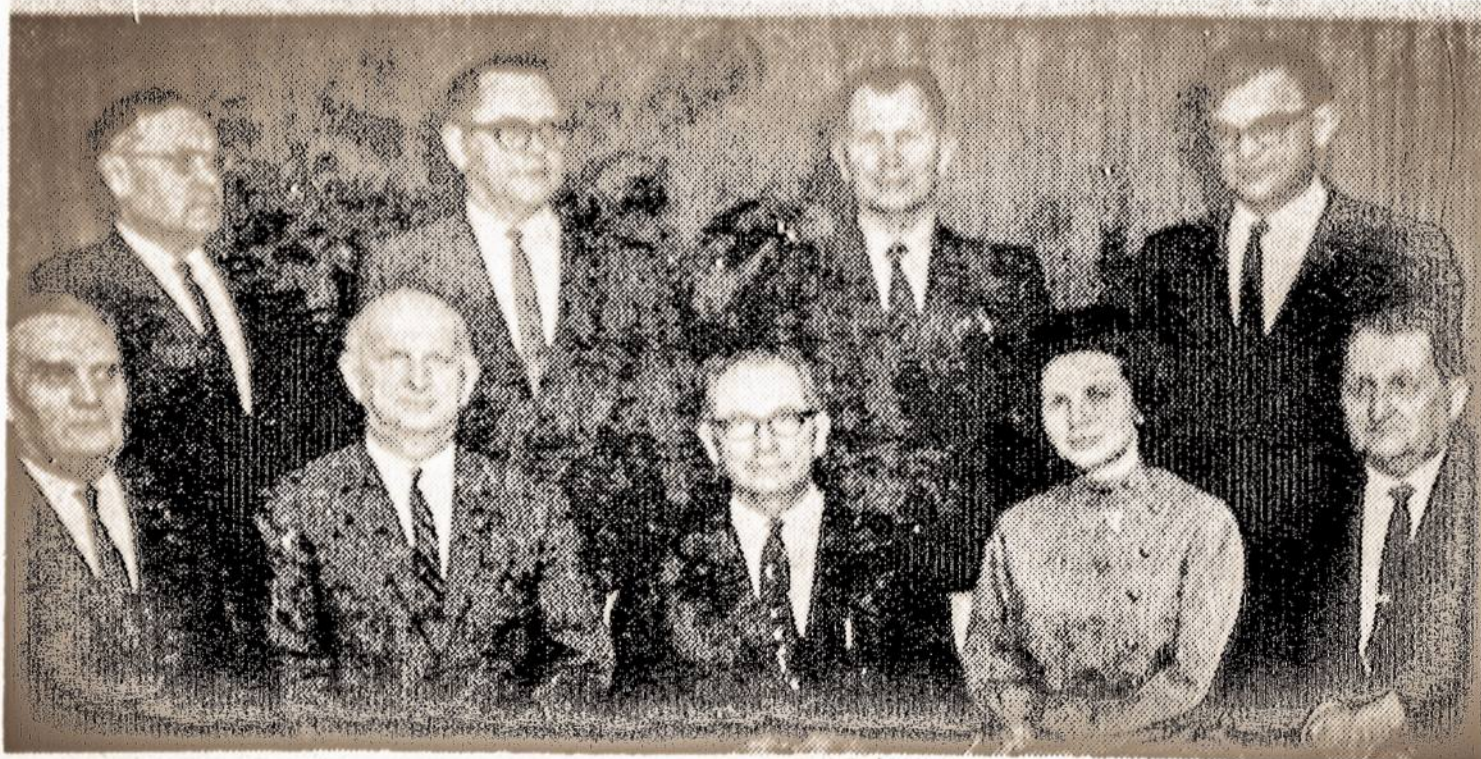
III.

Skeryčiojasi žmogus Naujienų dienrašty, šūkiauja:

— Gelbėkite, gelbėkite — pinigus nunešė!

Paaiški, kad kol kas jokių pinigų niekas nunešė. Tik ALTas įsikalė į galvą, kad Vasario 16 proga lietuviai kažkodėl turi aukoti pinigus. Ir aukoti būtina tik ALTui. Kadangi Vasario 16 yra garsi patriotinėmis nuotaikomis, tai atsirado prašinėtojų paaukoti ir lietuviškiems reikalams, ne tik ALTui. Iš čia ir kilo anas Pužausko "Gelbėkite!"

Jei visa, ką Pužauskas papylė Naujienose apie Nainį, pavirstų į smalą, tai LB CV pirmininkas Bronius Nainys būtų maždaug tiek pat juodas, kaip ir nelabasis. Mūsų laimei, taip blogai nėra. Nainys bent už Pužauską nėra blogesnis. LB už ALTą nėra prastesnė. Jei vienas veiksnys juodina kitą, tai apsidrabsto ir pats save. Tai žino kiekvienas dažytojas.



Naujoji PLB valdyba: (sėdi iš kairės) - A. Rinkūnas, dr. A. Nasvytis, pirmininkas St. Barzdukas, M. Lenkauskienė ir dr. H. Brazaitis. Stovi (iš k.) A. Gailiūsis, A. Laikūnas, dr. V. Majauskas ir dr. A. Butkus.

## STEBĖTOJO PASTABOS

\* Lietuvy funde jau \$515.- 226, kuriuos sudėjo 2,460 gyvy ir mirusių narių. Tėviškės Žiburių skaitytojas pastebė: "Gerai atsimeu kun. Stanliukyno aukų rinkimą Lietuvy vienuolynams. Tomis aukomis įgytos nuosavybės atitenka kitataučiams. Prisibijau, kad panašiai nenutiktų ir su Lietuvy Fondo kapitalu. Nėra jokios garantijos, kad teks nepriklausomai Lietuvai. Rašiau Kanados fondo vadovybei, bet atsako nesulaukiau."

\* Lietuvy Fondas, sakoma, nusprendęs finansuoti išleidimą trijų tomų prof. Z. Ivinskio rašomos Lietuvos istorijos. Treti tomą norima pamatyti 1974 metais. Smulkmenos visuomenei dar nepaskelbtos.

\* Anglijos parlamentas 161 balsu prieš 115 priėmė įstatymą leisti vyriausybei panaudoti bankuose išaldytą Baltijos kraštų auksą atokėti Anglijos piliečiams, kurie dėl sovietų tų kraštų okupacijos turėjo nuostolių. Nežinoma, ar tai sukludys tolesnį apmokėjimą išlaidų užlaikyti Lietuvai, Latvijos ir Estijos diplomatijos atstovus Londone.

\* Kaune pirmuoju lenkų karo ataše 1938-1939 metais buvęs pulk. Mitkievičius atsiminimuose pasakoja: "Lietuvos vyriausybė stipriai ramsto, kad valdininkai lietuviai kuogreičiausia praturtėtų ir galėtų Lietuvos ateičiai vaikus išleisti į aukštus mokslus. Daug turi nuosavus ūkius-dvarelius. Nauja, tikrų lietuvy karta skubiai auga pertekliu ir gerove, tapdama naujos santvarkos Lietuvy pagrindu."

\* Tie Amerikos lietuviai, kurie matėsi ir kalbėjosi su kultūrinų reikalų ministro

vadovaujama dvidešimties žmonių turistine ekskursija iš dabartinės Lietuvos, išsinešė įspūdį, kad, pasak juoslavo Džilo, "naujoji" mūsų tautos klasė skubiai auga, jei ne pertekliu ir gerove, tai išsismokslinimu ir talentų išstobuliniu, tapdama "naujos santvarkos Lietuvy pagrindu."

\* Lietuvy miręs buvęs diplomatas ir amerikiečio B. K. Balučio draugas, Petras Klimas domėjosi Lietuvos istorija ir teikė medžiagą parašyti dešimties tomų Lietuvos istoriją. Jo gausūs knygynas Paryžiuje atiteko Laisvos Europos kolegijai Strasburge, bet vėliau kažkaip perėjo į lenkų knygyno Paryžiu rankas, nes mūsų Bendruomenė ir Kultūros fondai tokiais archyvais nesirūpina.

\* Dramaturgas Juozas Grušas Lietuvy parašė scenoje jau statomą dramą "Pražūtingas apsvaigimas," kur pavaizduojama "hipišky" jaunuolių gyvenimas. Rašoma: "Ne kasdien pas mus atsiranda originali veikalai kaip Henrikas Mantas, Adomo Brunzos paslaptis ir Pražūtingas apsvaigimas. Galima sakyti -- čia Juozo Grušo teatras!" Gaila, kad apie nei vieną mūsų dramaturgą išsivijoj negalima pasakyti tokių žodžių nei apie veikalų originalumą, nei teatrališkumą.

\* Mūsų Bendruomenė Vokietijoj rinko Tarybą. Balsavo 354, susiskaldę į du bloku: kunigini ir mirgumarga liberalini (socialdemokratai, liaudininkai, oficialūs tautininkai). Tarybą sudaro 12 kunigini, 3 ne. Tai tokios tokelės lietuviškame "Doičlande".

## Lietuva vokiečio

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

### istoriko akimis

Tautoms tiesa kaip kada, tiek pat nemaloni, kaip ir žmogui. Vokiečių istorikas, Hamburgo u-to profesorius Fritz Fischer pasidarė nemielas oficialiai ir neoficialiai Vokietijai dėl savo 1961 m. išleisto veikalų "Vokietijos siekimai I pasaulinio karo metu" (vokiškas pavadinimas buvo Griff nach der Weltmacht). Mat, jis dokumentaliai įrodė, kad ir kaizerio vyriausybė ir platūs vokiečių visuomenės sluoksniai tiek pat degė imperializmu, kiek anglai, prancūzai ir didrusiai.

Tokiu būdu joks vokiečių jau nebegali teisintis, kaip dažnai daugelis teisingdavosi, būk Hitleris buvęs pasėka menamų Versailles sutarties "neteisybių", o ne pagrindinio vokiečių tautos pobūdžio vaisius savintis, kas ne jų.

Lietuviai su šiuo pobūdžiu jau susitiko kryžievių ordino laikais, kada neteko savo nuoseklios išieigos į jūrą pro Klaipėdą, jei ne pro Karaliaučius. Dar labiau šį pobūdį lietuviai, latviai ir estai patyrė I pasaulinio karo metu.

Prof. Fischer sutelkė apščiai dokumentų įrodyti, kad daugelis vokiečių visuomenės sluoksnių karo norėjo ir į jį ėjo nešvariomis rankomis, kaip ėjo, tiesa, ir Alijantai.

Dabar ir Amerikos lietuviai gali susipažinti su jo veikalais, nes 1967 m. išėjo anglų kalba vertimas pavadinamas Germany's Aims in the First World War.

Kadangi Baltijos valstybės ėjo į vokiečių imperialistinius tikslus, veikalų puslapiuose dažnai sumirga jų vardai. Rodyklėje A. Smetona suminėtas dusyk, Voldemaras sykį, Jurgis Šaulys (iškraipyta Schaulys, Jurgis pavarde) net triskart. Lietuvai skiriamas

ištisas straipsnis "Lithuania: the Tarybas' contest with the German authorities" (pusl. 464-472). Jai suteikta daugiau puslapių, negu Latvijai ir Estijai (Lietuvai 9, anom 4).

Pirmojo pasaulinio karo šūviai, tarp kitko, prapliupavo mūsų tautos viduryje, parubežiu tarp Didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Ir, be abejo, įkaitino daugelį įvairių vilčių, kurias iki to laiko slopino esamos realios istorinės sąlygos. Ši tema lietuviams dar nėra patenkinančiai nušviesta, nes turime permaža istorikų ir nėra sutelktų šaltinių.

Lenkai tuomet, skilo: varšuviniai linko Rusijai, galicijonai ir poznaniečiai -- austram ir vokiečiam. Panašiai vyko ir lietuvuose: Didžiosios Lietuvos žmonės linkėjo pergalės Rusijai, Mažosios Lietuvos -- Vokietijai.

1947 metais Vokietijoj išėjusiame Tremties Metai metraštyje, prof. M. Biržiška pasakoja: "Susispietusi apie Viltį ir Lietuvos Žinias Vilniaus lietuvių šviesuomenė pasisakė už Rusijos laimėjimą. Stasio Šilingio (Vilniuj 1885 m. gimusio, Kelmėje 1962 m. mirusio) surašytame vadinamame 'gintariniame' pareiškime, ši šviesuomenė kėlė viltį susilaukti Mažosios Lietuvos prijungimo prie Didžiosios. Lietuviai socialdemokratai spėjo pasisakyti prieš carizmo laimėjimą."

Biržiška toliau pasakoja: "Atsimenu kelių žmonių pasikalbėjimą Roemerio bute. Svarstyta, kas Lietuvai būtų geriau ir tikriau nepriklausomybę gauti -- rusų ar vokiečių laimėjimas?"

Tęsiama 10 psl.

## "Apvogta spauda"

Tokiu pavadinimu Kanadoje leidžiami Tėviškės Žiburiai vienoje pr. metu laidoje paskelbė vedamąjį, kuris liečia labai svarbią mūsų spaudos problemą. Visi mūsų laikraščiai kenčia nuo tos nelaimos padėties, bet ne visi drįsta tą padėti, taip atvirai iškelti. Tėviškės Žiburiuose rašoma:

"Zvilgterėjus praeitin, matyti gana platus lietuviškų spaudos kapinynas -- daug jos sunyko lietuviškajame fronte. Mirties priežasčių buvo daug. Nevieta čia jas gvildinti, norisi atkreipti dėmesį tikrai į vieną smūgį, kuris stumia spaudą į nykimą. Tasai smūgis lėtai žingsniais ateina iš pačių tautiečių. Visi laikraščiai turi labai įvairaus uolumo skaitytojų. Vieni atsilygina reguliariai, punktualiai, užsimoja į priekį ir nėra reikalingi priminimo. Kiti mažiau uolūs -- atsilygina, bet tik paraginti. Treti atsilypia po kelių raginimų, o ketvirti niekaip neprisiirengia paslysti prenumeratos. Skaito jie laikraštį metus, kitus ir trečius, gauna paraginimus atsilyginti kasmet, bet užsimoję nepriirengia. Administracija, pasitikėdama savo tautiečio gera valia, siunčia laikraštį skolon, tikėdamasi, kad vieną gražią dieną skola bus išlyginta. Pagaliau, nebesulaukdama to tautiečio atsilypiant, administracija sustabdo laikraščio siuntinėjimą. Kadangi toks skaitytojas ir šiuo atveju nepriirengia atsilyginti. Iieka nesumokėta laikraščiu skola pvz. 20-30 dolerių. Kai tokių skaitytojų per eilę metų susidaro būrys, laikraštis pajunta smūgį."

Panašiai yra skelbimų srityje. Ji čia minima, nes yra nemažiau svarbi laikraščio egzistencijai kaip prenumeratos. Šioje srityje laikraštis daug pasitarnauja įvairiems parengimams ir verslams, bet iš kitos pusės už tai jis gauna ir atlyginimą. Vis dėlto ir čia pilna smūgių. Žiūrėk, organizacijos, surengusios kurį vakarą, neapmoka skelbimų sąskaitos, nes kažkas uždelsė, o per tą laiką pasikeitė valdybos pareigūnai ir nebėra kam mokėti sąskaitos. Yra skelbėjų, kurie, pradėdami verslą, plačiai užsimoja, įsiskolina laikraščiu, o po kiek laiko dingsta be žinios, nė negalvodami apie atsilyginimą. Atsitinka, kad ir pastoviai besiskelbiantis firma staiga dingsta nesumokėjusi skolos. Yra patirta, kad tuo būdu kankurims laikraščiams padaroma apie 20% nuostolių kasmet. Tai irgi smūgis, kuris atskirais atvejais būna žymiai didesnis. Sudėjus visus smūgius iš prenumeratorių ir skelbėjų pusės, susidaro laikraščiu nemaža skriauda. Atvirai tariant, tuo būdu spauda lieka apvogta. Nuostoliams išlyginti leidėjai turi įieškoti kitų šaltinių, kad galėtų išsilaikyti ir tęsti laikraščio misiją. Didelė paguoda yra ta, kad šalia tautiečių, savo nerangumu silpninančių spaudą, yra daug ir tokių, kurie padidintom pastangom ją stiprina, drasina. Pastarieji yra tikroji atrama, kurios dėka mūsų spauda išlieka gyva."

\* J. KARDELIO FONDO KOMITETAS užbaigė savo darbą ir Jono Kardelio našlei išmokėjo \$4,116.20. Daugiausia aukojo pavieniai asmenys ir eilė organizacijų.

## mes

Atkelta iš 6 psl.

Carų Ivano III, Ivano Baisiojo, Petro Didžiojo ir Ekaterinos II biografijų autorius, anglas Ian Grey, apžvelgia didrusių sovietais nueitą 50 metų kelią veikale The First Fifty Years ir sprendžia:

\*\*\*

-- Rusijai tai buvo didelių išbandymų ir kančių laikas, kokio retai kuri kita tauta yra išgyvenusi. Tačiau, tai buvo ir įspūdingų pasiekimų metai. Ateitis, gali būti, jau nebus tokia įspūdinga, bet nemažiau svarbi. Norėdami laisvesnio gyvenimo ir gerovės, didrusiai turės įsijungti į Europos tautų bendruomenę vakaruose, net sušvelninant kai kuriuos komunizmo idealus. Tai svarbu ne vien pačiai Rusijai, bet vakarų civilizacijai ir pasaulio taikai bei pastovumui.

\*\*\*

Didrusiam į vakarietišką Europos tautų bendruomenę įsijungiant, atras, kad lietuvius, kūnu ir dvasia, į tą bendruomenę jau įjungė nepriklausoma Lietuva. Naujoji šviesuomenė Lietuvyje sumaniau, negu mūsų veiksniai ar spauda pastebi, jungimą tęsia, nes tai istorijos nustatytas kelias ir lietuviams ir didrusiams, geografiniam kaimynam. Šį kelią Lietuvai numatė ir velionis E. Galvanuskas. Tuo keliu Vienybės žmonės kviečia eiti ir išsiviją, nepasiduodant Maskvos ir Romos diktatoriškoms sąžinei diktatūroms.

## RECENZIJOS

# LIETAUS BEIEŠKANT

Aloyzas Baronas yra darbštus rašytojas. Pradedant 1951, jis kas metai ar antri išleidžia tai romaną, tai novelių rinkinį, jų tarpan išsprausdamas ir eiliuotus humoro knygytes. Paskutinis, 1968 m. išleistas jo romanas vadinasi Pavasario lietus. Vardas simbolinis. Deja, visą romaną perskaičius, tas simbolis taip ir nepaaiškėja. Tik pačiame knygos gale, 260 p., rašoma, kad "krinta Dievo malonė, kaip šis gaivinantis pavasario lietus (mano pabr.), o žmogus nenori to matyti ir suprasti, nes niekas jam nenuvalo dvasios akių." Paskutiniame puslapy dar pridodama, — visiškai priešingai, — kad nuo lietaus taip patyžta keliai, kad "batus nuo kojų traukia." Čia jau autorius pats sau prieštarauja. Jei "pavasario lietus" yra "Dievo malonė", tai, logiškai galvojant, patįžęs molynas irgi yra "Dievo malonė." Toliau autorius rašo, kad pasaulis buvo kuriamas šešias dienas, žmogus sukurtas šeštąją dieną, bet jį "traukia atgal visa tai, ką Viešpats šešias dienas kūrė." Ar suprasti — visokios žemiškos gėrybės? Betgi žmogus, esą, "norėtų žengti į septintosios dienos aušrą." Tai gal reikštų tą "Dievo malonę" arba dvasinį, išvaduotą nuo įvairių gėdulių ir kūniškų molynų, gyvenimą? Taip žmogus ir žengias "aštria vidurnakčio briauna," "neapsispręsdamas tarp šeštos ir septintos dienos", nors gausiai krinta "gaivinantis, kaip Dievo malonė, pavasario lietus."



Gražūs postringavimai. Deja, ne į temą. Perskaičius visą knygą, susidaro sunkus, slegiantis įspūdis: visi autoriaus sukurti žmonės tokie niekšeliai, tokios silpnybės, pilni ydų, tikrai besimurdą po dvasinį molyną, "iš kurio sunku kojas ištraukti." Niekur nesimato jokio gaivinančio "pavasario lietaus", nei "septintosios dienos aušros." Romano žmonės maknoja, grūdasi po tą molyną ir nematyti, kad jie ilgėtusi "septintosios" ar net paprastos gamtiškos aušros.

Taigi, autoriui reikia prikišti, kad romano vardas klaidinantis, neatitinkąs temos. Iš viso, Baronas savo prozai beveik visada pasirenka netinkamus, sentimentališkus vąrdus, kurie labai apsunkina skaitytojo atmintį. Visokios žvaigždės, vėjai, sniegai, mėnesienos, sodai po kiek laiko skaitytojo atminty susimaišo, ir nežinai, kuriai knygai kuris vardas duotas. Būtų geriau, jei autorius pasirinktų ne tokius "poetiškus" vąrdus, bet labiau atitinkančius knygy esmę bei turinį.

Recenzantai Baronui yra prikišę romanų "lėkštumą." Šį kartą to negalėtų padaryti, nes autorius kabina ir kabina iš paties dugno, tarši sakydamas skaitytojui:

"Še pasigrožėk, kokių padarų šliaužiojama mūsų lietuviško gyvenimo molynėj." Šliaužais žmonių gal ir neturėčiau vadinti, bet iš šio romano kaip tik toks vaizdas ir gausiasi. Pasižiūrėkim.

Pradėkim, kartu su autoriumi, nuo Raudžio. Jis buvęs savanoris, pasienio sargybinis, šaudęs valdžios priešus. Į senatvę, vaikus užauginęs, jis per visą romaną keikia, pyksta, nekenčia žmogaus, paviliojusio jo žmoną, visą laiką grasindamas jį taip peršauti, "kad ne mirtų, bet kankintųsi", arba "sukapotį į gabalus." Lietuvoje jis turėjo "inteligentišką" žmoną, gimdančią dukteris, ir tarnaitę Marcelę. Žmona nusibodo — ją pavarė. Tarnaitė buvo gražesnė — ją padarė ponia, bet be vestuvių. Marcelė podukras išaugino, bet Amerikoje, pagal autorių, "moraline prasme pasitaisė": paliko "nešliūbinį" Raudį ir teka už kito, jau pagal bažnytinę tvarką. Raudžiui dovis už dovį: jis pametė žmoną, dabar jį pameta sugyventinė. Bet Raudys to nemato, tik niršta, geidžia keršto. Autorius pabrėžia, kad keršto jis trokšta svarbiausia dėl to, kadangi abi moterys buvo jo "turtas", jo "daiktas," kurį reikia saugoti, o paskui sunaikinti, kad priešui neatitektų. Čia jis pats sau prieštarauja, nes Marcelės sunaikinti nenori, tik nori konkurentą nukankinti. Bet jis ne veiksmo žmogus ir to nepadaro. Nors nešiojasi revolverį, bet taip ir neiššauna, o kankina tik pats save.

Kitas tipas — toks graudus filosofuotojas Bareika. Nušneka jis kartais labai gražiai, pafilosofuoja panašiai kaip ir autorius. Bet išminties jis semiasi karčiamoje, skaitydamas prancūziškas ir vokiškas butelių etiketes, nes tai jo "dvasinės vertybės." Jis moka gražiai užtarti girtuoklius. Esą, jie galį pasididžiuoti, kad nusigėrę esą "pilname tauraus žmoniškumo laipsnyje," nes tik alkoholis padarąs žmogų atvirą, o blavieji niekada nebūna nuoširdūs. Bareika skaito Steinbecką, svajoja būti rašytoju, liepia daktarams išrasti tokius narkotikus, kurie atstotų rūkalus, degtinę ir kitus nuodus, bet užmuštų skausmą, nes "pasaulis raitosi iš skausmo." Bet Bareika nepagalvoja, kad dvasiniam skausmui reikėtų dvasinių ir vaistų. Susirgęs alkoholiko karštine, Bareika svaičioja, klieidi, kad jo viliojamos žmonos vyras žadąs jį nušauti; ginčijasi, kad šauti reikią tik mylinčius piniginę, o žmonos meilužių, kadangi jie myli žmogų, šauti nereikią. Jį, taip bekovojantį su šmėklomis ir besikankinantį pasaulio skausmais, vis dėlto dar išgelbsti daktaras Putrimas, kuris yra vienintelis "šviesos žmogus" šiame romane. Deja, jis tik antraeilis veikėjas, jo vidaus autorius neatskleidžia.

Ir kiti romano veikėjai ydingi. Bill-egoistas, nesupranta savo nekaltos, bet išniekintos, žmonos ištikimybės ir vos jos nepraranda. Dailininkas Pajuoda vilioja svetimą žmoną, prisiekia jai amžiną meilę, bet meilužės vyrui pasiūlius žmoną pasiimti, išsigąsta ir pabėga, nes jo "meilės" amžinybė nutrūksta, išlipus iš lovos.

Bet yra vienas ir tikrai ištikimas savo žmonai vyras — Vencius. Jis daugelį metų vargsta, taupo, papirkinėja tarpininkus, siunčia siuntinius, graužiasi ir gyvena tik viltimi — atsikviesti išsilgtą žmoną iš Lietuvos. Pagaliau — nudžiungame — teigiamasis herojus! Juk, kaip kunigas romane tikrina, "tikrosios meilės mastas — ištikimybė", o išsiskyrimas — kančia, bet jei "pasirenki kančią iškęsti prasmingai, tu pasirenki šviesą." Čia sentimentalų skaitytoją, karšu su kunigu, sustabdo rea-

listas kontraktorius, pastebėdamas, kad meilė meilei nelygu. Esą, vienas myli žmoną kaip žmogų, o kitas kaip savo daiktą; o už ją kovojąs daugiau tas, kuris ją mylįs kaip daiktą. O jau tokia kova ir kančia, kaip skaitytojas turi pasidaryti sau išvadą, neverta jokios pagarbos. Taigi, iš pradžių skaitytojas lyg ir norėtų džiaugtis Venciumi, jo pastangomis susijungti su žmona, gailėtis jo sunkiai dirbančio vario liejykloje. Bet pamažu ima ryškėti Venciaus — šliužo — veidas, pasirodo praeities šmėklos, kurių realioji yra kvaišiuokas Jurgiukas Činčius. Ką jis padarė tam Jurgiukui ir jo šeimai Lietuvoje, yra viena iš įdomiausių ir svarbiausių romano dalių. Autorius palaipsniui parodo Venciaus gyvenimo kelią — nuo vargdienio berno iki miestelio "inteligento" krautuvininko — apgalvotą lipimą niekšybų laiptais. Tai žmogus be sąžinės, be krislo gailėsčio. Ir jeigu ne ištikimybė žmonai, ne sunkus vargas siekiant jos atvykimo, — o tai šiaip ar taip yra dorybė, nors ir nudažyta "nuosavybės" spalva, — tai Venciaus charakteriu ir ištikimi būtų sunku. Bet autorius sumaniai išvairuoja tarp nepatikimumo tarpiklių, išveda savo charakterį "vidurnakčio briauna." Kad Venciaus ydos būtų labiau patikimos, autorius turėtų parodyti, kaip ir kodėl jos išsivystė. Autorius, tiesa, pasako, kad Vencius buvo vargo bernas, šeimininko išnaudojamas. Bet autorius praleido progą Venciaus gyvenimą dar tampriau surišti su Jurgiuku ir parodyti, kaip tas jo velniškas apskurdamas išsivystė. Tai būtų galėjęs padaryti, jei Vencijų būtų padaręs Činčių piemenuku, kuris galėjo prisiziūrėti, kaip tėvai Jurgiuką gadina, kaip bernas Antanas jį išnaudoja, o vėliau ir pats tokį "lošimą" test. Autorius neparodė, iš kur atsirado tas Venciaus nepasotinamas troškimas praturtėti. Žinoma, skaitytojui, pažįstančiam užguito berno gyvenimą, tai irgi aišku. Bet ne savime aišku. Daug buvo ir yra išnaudojamų žmonių, bet tik maža jų dalis išauga niekšais. Čia romano spraga — Venciaus charakterio plėtojimas nėra užtenkamai pagrįstas. Tai parodžius, Vencius būtų labiau suprantamas, skaitytojui artimesnis ir gal net užuojautos vertas. Romano kompozicija būtų įgavusi daugiau pusiausvyros, jei Vencius ir Jurgiukas būtų susitikę daug anksčiau.

Jurgiukas yra vienintelis iš pagrindinių veikėjų, kuriam skaitytojas norom nenorom jaučia gailę. Nežiūrint jo įvairių kvailių pokštų, nežiūrint jo "biaurumo," Elytės mirtinai užujimo, jis nėra niekšas, bet tik dvasios luošys, nuo pat gimimo gadinamas tėvų ir bernų. Skyrius "Džiokeris" (59 p.) yra geras ir taiklus pavyzdys, kaip auklėti vaiką, jei nori, kad jis išaugtų savimyla, visiškai nesidomįs kitų reikalais, tenkinąs vien savo įgeidžius. Ir kaip tik dėlto, kad autorius taip vaizdžiai parodo, kaip nekaltas vaikas sugadinamas, skaitytojui jo ir gaila.

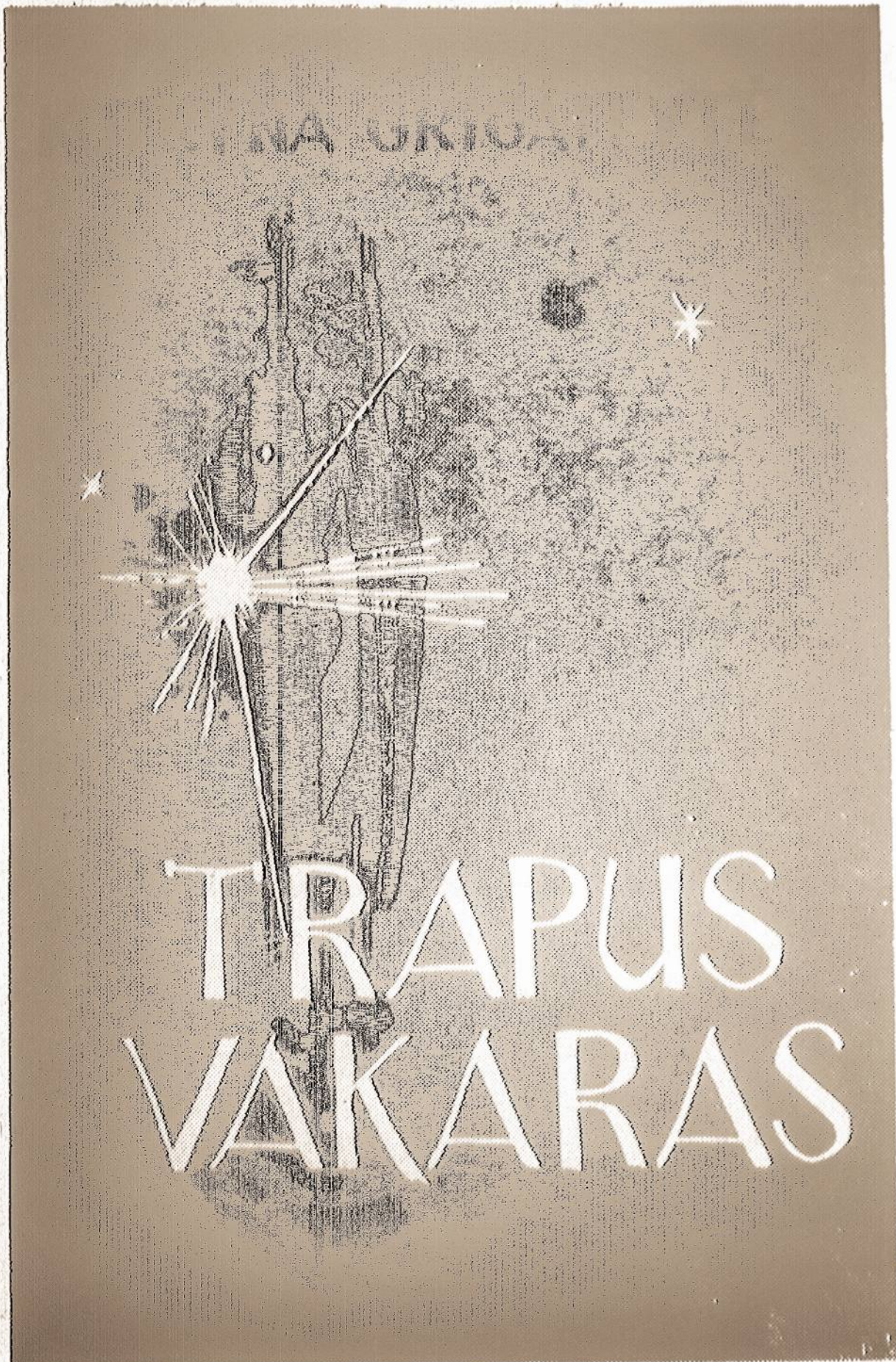
Romane maža veiksmo. Veikėjai atskleidžia save kalbomis, beveik išpažintimis bei mintijimais. Išskyrus Jurgiuką, kiti veikėjai mažai tepasikeičia, parodomos tik jų gyvenimo iškarpos. Romaną galėtumėm prilyginti veidrodžiui, kuris kartas nuo karto prinešamas tai prie vieno, tai prie kito veikėjo. Kas atsispindi? Ne labai mieli veidai bei pavidalai. Ar veidrodis kreivas? Atrodo, kad ne. Žmonės ten gyvi ir kūrybiškai tikri. Tokių Raudžių, nešiojančių kerštą metų metais, bet bijančių policininko arba pragaro, tenka gyvenime sutikti. Bareikos, Pajuodos,

Tęsiama 9 psl.

VIENYBĖ, 1969 m. kovo 21 d.



## NAUJOS KNYGOS



*Atsiųstas paminėti penktasis Kotrynos Grigaitytės poezijos rinkinys "Trapus vakaras" (103 psl.). Knygos aplanka sukūrė jos sūnus Raimundas Graudis, 1964 m. baigęs dailiojo ir pritaikomojo meno mokyklą. Išspausdino Immaculata Press, Putnam, Conn. Kaina \$3.00. Ir šioje rinktinėje autorė pratęsia ankstesnių rinkinių lyrinį subtilumą, formos klasikinį lengvumą.*

### Lietaus Beieskant *Atkelta iš 8 psl.*

Onos, vargšės aukos Elytės — irgi iš gyvenimo paimtos. Tiesa, kartais veikėjai nei šį nei tą nušneka, o kai kurie per daug panašiai šneka, kad sunku ir beatskirti vieną nuo kito. Bet visumoje romano žmonės įtikimi. Gaila, autorius romano nebaigė. Ir pats tai pripažįsta. Esą, būtų "įdomu, kaip toliau viskas klostysis," jei kas toliau rašytų, girdi, "būtų įdomus romanas." O kas toliau? — tai klausimai, ar Vencienė grįš pas vyrą, ar nueis "slidžiais keliais."

Autorius, vienur kitur jau užmiršęs lietuviškus posakius, įbrauna anglicizmų, pav.; "daro vakariene", "kalba sunkiu akcentu", išvesti išmintingumo definiciją, "diena praeina nervingo skubėjimo tempe," ir pan. Tokias piktožoles reikėjo išrąvėti.

Romane daug įvairių samprotavimų, išvedžiojimų. Gerokai panagrinėjama vedusiųjų ištikimybė, santykiai, trečiojo įsikūsimas. Romane yra daug ko, dėl ko būtų galima ginčytis ar nesutikti. Tie įvairūs samprotavimai kartais yra tik balastas, kompozicijos ar siužeto atveju įnešas nukrypimų ir kiek painiavos, bet skaitytojui įdomūs. Kaip atspindys kai kurios lietuviškos visuomenės dalies, romanas yra įdomus, verčias pagalvoti ir susimąstyti. Čia ir yra autoriaus pasisekimas.

T. S. (iš "Trapus vakaras" rinktinės)

VIENYBĖ, 1969 m. kovo 21 d.

TRAPUS VAKARAS

Tu esi žydintis Rytas,  
kažkur, kažkam  
žemėje pažadėtas.  
Kodėl paliete šio tilto atramą  
šalia mano rankos?  
Aš ateinu čia  
pažvelgti į saulėleidį,  
atsisveikinti su diena,  
tarytum šermeninėn...  
"Koks trapus vakaras", - tari.  
Jei priminčiau tau  
savo užaugusius sūnus -  
jis sudužtų.

Jei išstartum žodžius, kurių nelaukiu -  
jis sudužtų.  
Jei paliestum man ranką -  
jis sudužtų...  
Esu metų palydos karalienė,  
nešanti pavasario spalvas  
ant savo delno.  
Mano akys juokiasi tolyje,  
kai tavo žvilgsny  
lūžta nekantrumas.  
Be tavęs -  
nebūtų šio vakaro trapaus...  
jis sudužtų.



Dr. Albertas Gerutis, Lietuvos Pasiuntinybės Bern, Šveicarijoje patarėjas, vyriausias "Lithuania 700 Years" knygos redaktorius, šiuo metu lankosi JAV, knygą pristatydamas amerikiečiams ir lietuviams. Nuotrauka daryta Vienybėje, kai dr. Gerutis anksčiau lankėsi Amerikoje.

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

### LYG SAULE BŪTŲ LIJĖ

I

Aukso žvynais  
šios gatvės nubertos,  
lyg saule būtų liję...  
( ar buvo taip ar ne),  
šviesi, šviesi mintis  
širdy išsivilnijo.  
Naktis, ištirpus pasakoj,  
būty neišsitenka.  
Aušra pro vaiskų debesį  
rasotą tiesia ranką—  
pasveikint gatvių dundesį  
ir mano mintį šviesią.  
Pavasaris sparnus gėlėtus  
linguodamas ištiesia.

II

Šviesos kolonomis eina,  
šviesos sustoja ratu.  
Atnašą — šypsnį ir dainą  
ant aukuro bailiai dedu.  
Žarijose ašara žydi,  
o dūmai jerooglifus rašo,  
To vyno svaigaus vakarykščio  
nelieka — nei lašo...



Veikalo "Lithuania 700 Years" virselis, kurį paruošė dail. Paulius Jurkus. Knygą parasė dr. Albertas Gerutis, prof. J. Puzinas, prof. J. Jakstas, dr. A. Budreckis ir Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas ministras S. Lozoraitis. Vyriausias redaktorius dr. Albertas Gerutis.

# Lietuva istoriko akimis

Atkelta iš 7 psl

Prieš carizmą ypač karštai kalbėjo Augustinas Janulaitis ir Mykolas Roemeris, o prieš vokiečių laimėjimą Mykolas Sleževičius ir gudų veikėjas Krakauskis (vėliau Stalino "išvalytas"). Tiesiog paklaustas, aš palaukiačiau Roemerį ir Janulaitį, kaip, rodos, bemaž ir visi buvusieji." (546).

Veik tuo pat metu (1914 m. rugsėjo mėn.) stambios vokiečių Zentrum (katalikų) partijos vadas Matthias Erzberger, kuris vėliau turėjo stiprių santykių su lietuvių veikėjais, Urachą karaliūm renkant, parašė vyriausybei ilgą memorandumą apie karą siekimus, kurių vienas buvo: sugriauti milžiną Rusiją. Viena priemonė, prof. Fischerio žodžiais: angliškame vertime būtų "liberation of the non-Russian peoples 'from the Muscovite yoke' under German military supreme control." (p. 109).

Erzbergeris buvo artimas žmogus stipriajam bankui Disconto-Gesellschaft ir Thysseno plieno trustui. Pats Thyssenai, 1914 m. rugs. 9, memorandumu vyriausybei, reikalavo tiesmuko Baltijos kraštų įjungimo į Vokietiją. Tą pat dieną kancleris Bethmann Hollweg pareiškė vyriausybės pažiūras: "Rusija turi būti tiek toli nutumta į rytus nuo Vokietijos rubežių, kiek galima, o jos vyravimas ne rusiškoms pavaldžioms tautoms turi būti sulaužytas."

Vieną sulaužymo pavidalų pasiūlė didžiųjų pramoninkų Aldeutscher Verband posėdis rugs. 28, pavedęs pirminkui justizratui Classui parašyti siekimų programą. Šis pareiškė: "Rusijos veidas turi būti nustumtas toli atgal, o rubežiai apkarpyti, maždaug, kad liktų tik kas buvo prie caro Petro Didžiojo." Reiškia, Vokietija privalėjo pasisavinti Lenkijos gubernijas, Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Ir vėliau, veik visi oficialūs bei neoficialūs vokiečių pareiškimai, kada tik kalbėdavo apie rytus, Lietuvą ir Kuršą jungdavo į Vokietiją. Kancleris Hollweg, sakoma, pradžioje nenorėjęs Livonijos (Estijos), nebent sykiu būtų buvę galima prisijungti ir Suomiją, tačiau visi jo pareiškimai, vis dėlto, turėjo tikslo silpninti Rusiją, atplėšiant parubežio kraštus Vokietijai stiprinti.

Prof. Fischer pasakoja:

"Vokietijos kariškų siekimų Lietuvos ir Kuršo atžvilgiu suderinimą su

tautų savęs-apsisprendimo principu sunkino vokiškosios karo valdžios elgesys su lietuviais ir latviais nuo pat 1915 metų. Į jų tėviškes įžengiantiems pirmiesiems vokiečių kareiviams lietuviai ir latviai nebuvo priešiški, bet neatbojus krašto išnaudojimas vokiečių vyksmams, žiaurus okupacinių civilių ir kariškų valdininkų elgesys su vietos gyventojais, ir ryšium su planuojamu prijungimu, pradėtas vokietinimas, neišvengiamai sukėlė vis didėjančio kartelio bei priešiško lietuviuose ir latviuose.

"Pasiapriešinimą kurstė rusų (?) ir lietuvių išeivių komitetai Vakaruose (Švedijoje, Šveicarijoje ir Amerikoje) agitacija, kuri vokiečių siekimus Lietuvoje dar labiau apsunkino. Užsienio ministerija todėl jau 1915 m. lapkričio mėn., Vokietijos pasiuntiniui Šveicarijos Berne, baronui Romberg patarus, sėkmingai susisiekė su tulu Gabriu (pasivadavusiu ir Garlava), redaktorium Lausannoje ėjusio Pro Lituania ir vienu įtakingiausių lietuvių publicistų Šveicarijoje. Vokietijos lietuviui kapitoniui Steputaičiui padedant, jis ir jo laikraštis formaliu kontraktu buvo paimti į vokiečių tarnybą."

Prof. Fischer, tur būt, klysta, manydamas, kad vokiečiai "formaliu kontraktu" susitarę su Gabriu 1915 m. Šveicarijoje. Dalyvaudamas katalikų srovės seime Chicagoje 1914 m. rugsėjo, mėn. Gabrys pareikalavo autonominės Lietuvos, Rusijos valstybėje, rytų Prūsijos prijungimo ir federacijos su Latvija. Tą pasakoja prof. Senn, savo veikale The Emergence of Modern Lithuania (1959 m.). Toliau sako, reikalauja Lietuvai teisės dalyvauti būsimoje Taikos konferencijoje, į kurią atstovu skyrė Gabri, jį įgaliodami Paryžiuje įkurti Informacijos biurą, kurį 1915 metais perkėlė į Šveicarijos Genevą. Biuras, tačiau, buvo Gabrielio įkurtas jau 1911 metais, tik po seimo susilaukė didesnės katalikų paramos ir 1915 m. perkeltas į Šveicariją, kur sykiu perkeltas ir, Amerikos katalikų pinigais įkurtas, laikraštis Pro Lituania.

BUS DAUGIAU

VIENYBEI tik 17 metų betūksta iki šimtmetinės sukakties. Visiems skaitytojams padedant, 1986 m. vasario 10 d. Vienybė galėtų švęsti 100 metų jubiliejų!



Prieš 30 metų miręs Antanas Vanagaičius.

## Minės A. Vanagaičio mirties sukaktį

Kompozitorių Antaną Vanagaičių jo prieteliai prisimena praėjus 30-čiai metų po jo mirties. Jis mirė 1949 m. kovo 10 Gulport, Mississipi. Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje.

Buvo gimęs 1890 m. gegužės 19 Vailių kaime, Būblėlių valsč., Šakių apskr. Šakiuose baigė pradžios mokyklą ir vargonininkystę 1906 m. Paežeriuose 1907 m. pradėjo vargonininkauti, 1910-12 m. mokėsi Vargonininkų kursuose Kaune pas prof. J. Naujailį. 1913 m. vargonininkavo Laižuvoje, kur klebonu buvo Tumas-Vaižgantas. 1914 m. vargonininkavo Vabalninkė, kur klebonavo kun. V. Mironas. 1916 m. su kun. V. Mironu persikėlė į Daugus. 1918 m. muzikos mokėsi Dresdene, Vokietijoje. 1920 m. grįžo į Lietuvą ir įsijungė į Lietuvių Meno kūrėjų Vaidyklą, vėliau virtusią Kauno Valstybiniu Teatru. Scenoje kaip profesionalas aktorius pasirodė 1921 m.

1924 m. birželio 21 d. atvyko į Ameriką. Kastantas Norkus iš Kauno (dabar Argentinos) Lietuvos Balso re-

daktorius Buenos Aires) telegrafavo Vienybės redaktoriui Juozui O. Sirvydui prašydamas A. Vanagaičių, Viktorą Dinelką, Juozą Ūšauską ir Joną Diklinį -- Majestic laive New Yorke pasitikti. Drauge atvyko ir Juozas Babravičius. New Yorke pirmoji įstaiga, kuri juos globojo buvo Vienybė, vėliau Operetės choras, kuris dabar mini 50 m. sukaktį, Jurgis Jokūbaitis, Ksaveras ir Marijona Strumskiai, Pranas Bajoras, J. Valentis, P. Morkus, Abraitytė-Skruodienė, J. Brundza. Jie suruošė maršrutą per Naująją Angliją. Adv. Nadas Rastenis, tada gyvenęs Bostone, juos pavadino Dzimdzi-Drimdzi.

A. Vanagaičius 1928 m. pradėjo Chicagoje leisti žurnalą Margutį. 1932 m. pradėjo radijo transliacijas. 1936 m. savo programą perdavė oro bangomis į Lietuvą.

A. Vanagaičio įsteigta Margučio radijo programa Chicagoje tebeveikia, jo žurnalas užsidarė jo našlei tragiškai žuvus automobilio avarijoje.



Ursulė Astrionė iš Grand Rapids, Mich., žinoma lietuviškų margučių margintoja ir papuošalu dirbėja, mokinė margučių marginimo meno Balzėko Liet. Kultūros muziejuje, Chicagoje.



VYT. BELECKAS  
Savininkas

## Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street  
Brooklyn, 27, N. Y.  
Tel. EVergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS  
PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI  
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas  
prieinama kaina.









Nuoširdžių lietuvių draugystėje 1962 m. Lietuvoje. Iš k. i. d.: Vilniaus radiofono vedėjas K. Janaitis, poetas E. Mieželaitis, Amerikoje buvęs Laurynas Kapočius ir Feliksas Strumilas, kuris šiame lankosi Amerikoje ir dabar rašo savo išpūdžius savitraštyje *Literatūra ir Menas*.

## ISPŪDŽIAI...

Atkelto iš 12 psl.

Įbauginta naujųjų ateivių žiniomis apie okupanto žiaurumus, nežinojau, ką ten Lietuvoje pamatysiu. Ir koks didelis buvo mano džiaugsmas, kai Vilniaus aerouoste išlipusi iš lėktuvo, atsidūriau nuoširdžių lietuvių draugystėje!

Bet visa tai jau praetyje, tai užverstas mano gyvenimo lapas. Svarbiau kas sekė paskiau, kas vyksta dabar.

Feliksas Strumilas, kurio išpūdžių dar tik dalelę perspausdinau šiame numeryje, beveik susirūpinęs svarsto:

„... nežinau, kokio likimo susilauks tie, kurie bendravo su mūsų turistine grupe...“  
Nežinome ir mes, nes visa mūsų spauda tuo tarpu dar nieko nerašo. O kas žino, gal tai tylia prieš audrą?

Niekam, betgi, nelinkėčiau sulaukti tiek nemalonių kiek mano pergyventa po tos sunkios kelionės į Lietuvą.

Vos spėjusi sugrįžti, dar nepatyrusi kai kurių žmonių pikty nuotaikų, atsidūriau prof. J. Stuko radijo programoje, nes reikėjo pareklamuoti Vienybės koncertą Brooklyn Academy of Music, į kurį buvo pakviestas komp. J. Gaidello vadovaujamas choras iš Bostono su soliste Daiva Mongirdaite.

Ta proga, prof. Stukas ir jo talkininkai - muz. A. Kačanauskas ir J. Valaitis - pravedė pokalbį, norėdami radijo klausytojams perduoti naujausius išpūdžius iš Lietuvos. Tarp eilės klausimų vienas buvo toks:

- Ar tiesa, kad Lietuvos lietuviai yra rusinami?

Atsakiau, - ne, tai netiesa, man atrodė, kad lietuviai Lietuvoje lietuviną rusus.

Už šiuos žodžius, vėliau, tą patį vakarą įvykusiame Vienybės koncerte, toje pačioje salėje, kur pr. metais buvo surengtas solisto Virgilijaus Noreikos koncertas, pribėgo vienas buvęs dypukas ir pagrasino:

- Už toki pareiškimą jus reiktų nušauti...

Tai buvo tik pradžia. Paskui gi sekė pikčiausi rašiniai mūsų spaudoje, o ką bekalbėti apie anoniminius laiškus ir kitokius įžeidinėjimus!

Savo išpūdžiuose net V. Kazakevičius rašo apie kai kurių Amerikoje gyvenančių lietuvių „beribi chamizmą, nepagarbą žmogui - lietuviui...“ Jis čia viešėjo vos porą savaitių ir spėjo patirti, kad kai kurių mūsų žmonių chamizmas beveik tapo charakteringu bruožu. Bet gerai, kad Kazakevičius ir kiti turistai sutiko ir tokių žmonių, pamatė įvairias išsivijusias lietuvių nuotaikas, gerąsias ir blogąsias mūsų gyvenimo apraiškas.

Iš Kazakevičiaus išpūdžių įdomu sužinoti, kad kai kurie mūsų kultūrininkai jau ir sužmoniškėjo. Santvaras, pavyzdžiui, Bostone net visą dieną „asistavo“ rašytojui J. Grušui ir didoką turistų grupę užsikvietė pažūrėti JO BUITI... Bet kai vykau į Lietuvą 1962 m., niekas manęs ir mano sūnaus, tada JAV kareivio uniformoje, taip žiauriai neižeidė, kaip Santvaras.

Kaip matome, keičiasi laikai, keičiasi ir žmonės. Reikia tik džiaugtis, kad krypta į gerąją pusę.

Ateityje lauksime daugiau tokių gausių ekskursijų iš Lietuvos. Lietuvių apsilankymas Amerikoje mums nemažiau naudingas, kaip ir turistams, tai gal padės bent kiek pratęsti lietuvių puoselėjimą išsivijoje. Tik bendruose draugiškuose pokalbiuose galima išsiaiškinti dėl daugelio aplinkybių Lietuvoje, kurios mus slėgia, o kai kurias net smarkiai erzina.

Sausio 13-ją atskridęs svečiai iš Lietuvos mus užklupo netikėtai, nepasiruošusius juos tinkamai priimti. O būtų buvę galima su rengti ir prakalbų, ir viešų diskusijų ir geriau organizuotų didesnių koncertų. Pianistas D. Trinkūnas, pavyzdžiui, Amerikos lietuvių salėse nerado net fortepijono su sveikais klavišais, bet rado net perdaug gerai įrengtų barų...

Žodžiu, nesupratimų buvo daug, bet kita kartą, reikia tikėtis, nesklaidumus pašalinsime.

## Lankosi mokslininkai iš Lietuvos

New Yorke ir apylinkėje lankosi keli Lietuvos mokslininkai:

Lietuvos Mokslų Akademijos Puslaidininkų Instituto direktorius Jūras Požela, tos pačios mokslo įstaigos Optikos skyriaus vedėjas Algirdas Šileika ir Kauno Politechnikos Instituto docentas Gediminas Marčiukaitis.



JURAS POŽELA

Jūras Požela iškviestas penkioms dienoms International Business Machinery ir American Physical Society, kaip kompiuterių ekspertas, atstovauja ne tik Lietuvai, bet gavęs įgaliojimus atstovauti ir visai Tarybų Sąjungai. Suvažiavime, kuriame dalyvavo per 150 mokslininkų iš viso pasaulio, dalintis patyrimais komplikuojoj kompiuterių ir kitos rūšies elektroninių mašinų srityje, buvo skaityta ir mūsų tautiečio Poželos paskaita. Posėdžiai vyko kovo 20 ir 21 Yorktown, New York. Kovo 25 Požela grįžta į Lietuvą.

Siame posėdyje dalyvavo ir anksčiau atvykęs tos pačios Lietuvos Mokslų įstaigos Optikos skyriaus vedėjas Algis Šileika, kuris mokslo žinias dabar gilina Providence, R. I. universitete ir Amerikoje bus iki balandžio pabaigos. Jis dalyvaus ir kovo 24 iki 27

National Academy of Sciences metiniame suvažiavime, Philadelphia, Pa.

Į Illinois universitetą studijų gilinti atvyko Kauno Politechnikos Instituto docentas Gediminas Marčiukaitis, kuris Amerikoje pabūvos ilgesnį laiką.

\* Studentas Leonas Sulas, Vienos universitete, Austrijoje, vadovybės pakviestas, dėsto lietuvių kalbą. Klausytojų 10, kurių 4 universiteto profesoriai ir docentai. Leonas Sulas studijuoja mediciną.

Phone: APplogate 7-9604


WE DELIVER

HYLAND WINES & LIQUORS STORE, INC.

L 1578

256 JAMAICA AVENUE  
Bet. Hendrix & Van Siclen  
BROOKLYN 7, N. Y.

P. IKALOWYCH



# Knight Cap


August Traun, sav.

## LIETUVIŲ RESTORANAS

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ



ĮVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

GERI VALGIAI ĮVAIRŪS  
GĖRIMAI PRIEINAMOMIS  
KAINOMIS

810 Chestnut St.

## Philadelphia

**HORN DENTAL  
LABORATORIES**  
aptarnauja New Yorką  
77-20 -- 101 Ave.  
OZONE PARK, N.Y. 11417  
VI 5-7730  
Kalba lietuviškai



# SPORTAS

Edvardas Šulaitis

## LIETUVOS KREPSININKAI ATSIGRIEBIA

Lietuvos krepšinininkai, anksčiau buvę stipriausiųjų tarpe visoje S. Sąjungoje, paskutiniiais metais pergryveno krizę. Dabar, kaip atrodo, jie pradeda atgauti savo veidą ir vėl žengia į pirmasias eiles.

Kovo mėn. pradžioje Kauno Žalgirio vyrai ir Vilniaus Kibirkštės moterys S. Sąjungos aukščiausioje lygoje stovėjo trečioje vietoje, kas yra geriau negu bet kada paskutinių metų bėgyje. Kaip atrodo, lietuvių komandoms dar yra vilčių kilti aukščiau, nes jos išsižadžia ir nugali pačius stipriausius varžovus.

Ypatingai nudžiugino Vilniaus Kibirkštis, kuri įveikė pirmąją komandą -- daugkartines S. Sąjungos čempiones ir Europos taurės laimėtojas -- Rygos TTT. Po 14 rungtynių pirmą kartą pasiliko Rygos TTT su 13 tašku, o po to sekė Maskvos sritys Spartakas -- 11 tšk. ir Kibirkštis -- 9 tšk.

Taip pat gerai stovi ir Lietuvos antrosios komandos -- Vilniaus Statyba ir Kauno Politechnika. Statybos vyrai ir Politechnikos moterys S. Sąjungos A klasės antroje grupėje yra pirmųjų eilėse.

## GERIAUSIŲJŲ TARPE

Sov. Sąjungos rankinio federacijos sudarytame geriausiųjų rankinio žaidėjų sąraše moterų grupėje užtikama ir lietuvių: R. Stasiulevičienė, E. Petkienė, E. Buzelienė, P. Dimaitė ir A. Lasickaitė.

## LIETUVAITĖ LAIMĖJO

Vilniaus Pedagoginio Instituto studentė Nijolė Sa-

baitė laimėjo S. Sąjungos kroso varžybas jaunuolių grupėje. Ji 1600 m. nuotolį prabėgo per 5 min. 22.2 sek. Jos trenere yra buvusi žymi begikė D. Karoblienė. Vyrų grupėje 8000 m. bėgime Lietuvos atstovas N. Dudinas buvo septintas, o kaunietis P. Simonėlis -- dvyliktas.

## ASTOS GIEDRAITYTĖS LAIMĖJIMAI

Lietuvoje stalo tenise garsėja seserys Giedraitytės. Juodvi neseniai žaidė S. Sąjungos jaunių rinktinės sudėtyje tarptautiniame turnyre Maskvoje. Finale šios jaunių rinktinė kovojo su S. Sąjungos moterimis prieš kurias supasavo 2:3. Abu taškus pelnė Asta Giedraitytė. Dabar Asta yra įtraukta į pagrindinę S. Sąjungos rinktinę ir ruošiasi pasaulio moterų pirmenybėms, kurios bus Muenchene. Jose iš Kanados dalyvaus lietuvių E. Sabaliauskaitė ir V. Nešukaitytė. A. Giedraitytė be to žais ir Europos jaunių pirmenybėse Austrijoje.

## KANADOS LIETUVIŲ STALO TENISO PIRMENYBĖS

E. Vaičiakauskas iš Toronto Vyties laimėjo vyrų vienatę Kanados liet. stalo teniso pirmenybėse, įvykusiose sausio mėn. 22 d. Toronte. Antruoju liko -- Z. Stanaitis, trečiuoju -- O. Rautišas. Moterų grupėje išsirikavo: 1. V. Nešukaitytė, 2. E. Sabaliauskaitė, 3. F. Nešukaitytė. Vyrų B kl. pirmą vietą užėmė A. Kuolas. Komandinėse varžybose laimėjo Toronto Vytis (J. Nešukaitis, E. Vaičiakauskas, E. Zabiela).

\* Toronto Vyties jaunieji rungtyniauja B-C lygoje. Neseniai lietuviai pralaimėjo pirmąją Tridets komandai 58:74.



"Žalgirio" draugijos 25 - jų metinių minėjime Lietuvoje susitiko ivairių kartų žalgiriečiai, ivairių sporto šakų atstovai. Iš k. i. d.: sporto meistrai K. Petkevičius, J. Lagūnavičius, R. Stasiulevičienė, S. Butautas, E. Buzelienė, J. Čepulis ir J. Songailienė.

## KRONIKA

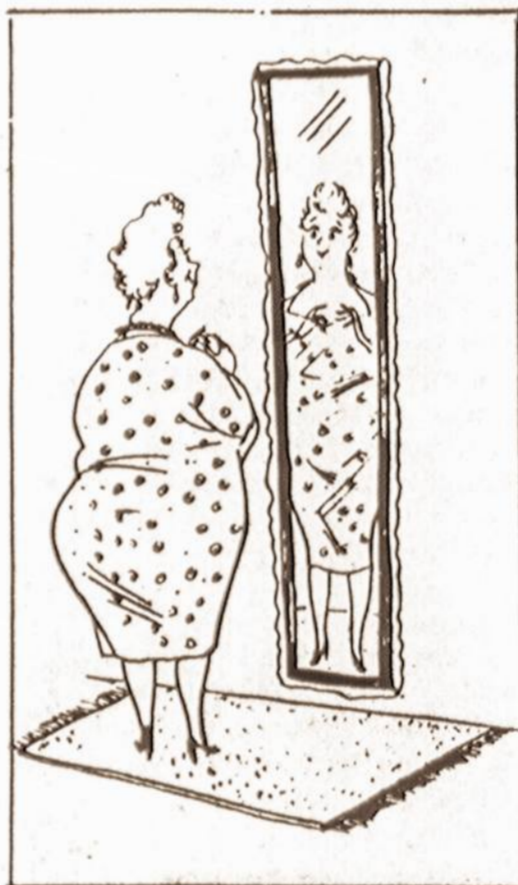
\* Z. Tauginas ir Bobinas žaidžia Morton East (Čičero, Ill.) vid. mokyklos krepšinio rinktinėje ir yra vieni iš pagrindinių žaidėjų. Jų pavardės dažnai linksniuojamos vietinėje spaudoje.

\* Gina Draudvilaitė Toronto Telegram dienraščio rengtose lengv. atletikos varžybose 50 jardų bėgime užėmė III vietą. Ji priklauso Toronto Aušros klubui.

\* Juozas Naujokaitis, Chicago Lietuvos jaunučių futbolininkams padovanojo \$100 naujoms uniformoms įsigyti.

## LILJA ZALYTĖ NUGALEJO

Lietuvos dailiojo čiuožimo pirmenybės jau šeštą kartą laimėjo L. Zalytė, aplenkusi savo aršiausias varžoves R. Eismonaitę ir D. Kapustinskaitę. Pas vyrus nugalejo G. Karpavičius.



Kažkoks pagyvenęs džen- telmenas, matydamas mažą berniuką, nešantį daugybę laikraščių, paklausė: -- Ar tavęs jie nevargina, berniuk? -- Ne, aš jų neškaitau.



## ADVOKATAS C. A. VOKET (VOKIETAITIS)

41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. Telefonas: NEWton 9-6620

\* LIETUVOJE yra 91 gamtinis draustinis, 194 parkai, 514 gyvos gamtos paminklai. Padaugėjo bebrų, kiaunių, elnių, briedžių, ančių. Vien gulbių jau įregistruota 500. Tuo rūpinasi Lietuvos gamtai apsaugoti draugija, kuri leidžia Mūsų gamta, Redaguoja R. Budrys.

\* GUSTABŪDYJE, Marijampolės-Kapsuko rajone įrengiama fazanams perykla. Kasmet bus paleidžiama iš ten apie 5,000 fazanų.

CALL US FOR **Liquor CUT RATE** L. 871

SAVE ON YOUR FAVORITE BRANDS

**GOLDSTEIN Liquor Store**

DOMESTIC & IMPORTED WINES & LIQUORS

FOR DELIVERY PHONE VIRGINIA 9-7669

NEAR FOREST PARKWAY

8427 JAMAICA AVE. WOODHAVEN, N. Y.

**WHITE HORSE Tavern**

BARAS IR RESTORANAS

Duodami polaidotviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS Savininkas

**SERV-WELL ROOFING CO.** INC

DENGIA STOGUS IR METALU APGAUBIA KAMPUS IR KRAŠTUS

STOGE ĮRENGIA LANGUS

ATLIEKA SKARDOS, DERVOS, SLEITO, TILE, SHINGLE ROOFING, GAMINA ASBESTO ASFALTO SIENAS

VI 6-9519 ir VI 8-3800

77-20 101st AVE., OZONE PARK Frank Brukas kalba lietuviškai

PETER'S Bar & Grill Sav. PETRAS KADAS

Jauki vieta įvairūs gėrimai. Graži salė pobūviams bei susirinkimams.

KVIEČIAME IR LAUKSIME JŪSŲ ATSLANKANT

459 Grand Street Brooklyn, N. Y. 11211 Telefonas: EVERgreen 4-8698



## Mirė

### PREL. I. VALANČIŪNAS

Newton, Pa. kovo 8 d. mirė prel. Ignas Valančiūnas, ilgametis šv. Kazimiero parapijos klebonas Philadelphiaj. Paskutiniuosius kelis metus velionis buvo pasitraukęs į pensiją ir globojamas šv. Kazimiero seserų Newton, Pa. Velionis gimęs Lietuvoje 1885 m. kovo 4 d. Į Ameriką atvyko 1905 m. Baigęs šv. Karolio seminariją 1919 buvo išventintas į kunigus.

### VYTAUTAS SALADŽIUS

Po ilgos ir sunkios ligos Rochester, N. Y. mirė Vytautas Saladžius. Liko žmona Genė, sūnus Kęstutis, dukra Nijolė, motina Bronė Saladžiuvienė, sesuo Danutė ir brolis Juozas su šeimomis.

### ZIGMAS ZAŠYTIS

Chicago, Ill. Community ligoninėje mirė Zigmąs Zasytis, 41 m. amžiaus. Velionis staiga susirgo namuose užvalgęs konservuotų grybų. Buvo nugabentas į ligoninę, tačiau buvo pervėlu jam pagelbėti. Laboratorijos tyrimai parodė, kad grybuose buvo nepaprastai pavojingų nuodų, kurie greit iššaukia mirtį.

Kovo 7 d. širdies smūgio ištiktas mirė A. Užsienis, 59 metus išgyvenęs Cleveland, Ohio. Gimęs Raguvėlėje, Lietuvoje.

Skaniausia lietuviška duona gaunama

**SILVER BELL BAKING CO.**  
Sov.  
A. RADŽIŪNAS



PYRAGAI VEDYBNIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

STagg 2-5838

86-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

## TRUMPAI

### Lietuvių Fondas paskirstė aukas

\* Chicagos Marquette Park rajonas tarp 69 St., Rockwell ir California gatvių, gali būti pavadintas Lithuanian Plaza. Tuo reikalu darbuojasi LB Marquette Park apylinkės igaliotiniai Stasys Molis ir Petras Vilkelis. Jie prašė per Illinois valst. atsivą Praną D. Savicką, pagelbėti. Jis kreipėsi į Sanitary District pirmininką John E. Egan tą sumanyimą įnešti į miesto tarybą. Gautas atsakymas, kad prieš tokį pasiūlymą taryboje niekas nespriešina.

\* Pranas Stonys iš Vokietijos viešėjo tris savaites pas Vladą Radavičių Chicagoje.

\* Aleksandras ir Jadvyga Rūkščiai, atvykę iš Lietuvos, vieši pas Jankauskus, Los Angeles, Cal. Amerikoje bus keletą mėnesių.

\* Clevelando šokėjų grupė Grandinėle, vadovaujama L. Sagio ir J. Pažemio, pasirodys balandžio 12 d. M. Valančiaus vardo mokyklos baliuje, bal. 19 d. Baltimore, Md. bal. 26 London, Ont., gegužės 3 d. Hamilton, Ont.

Lietuvių Fondas jau veikia per 7 metus. 1962 m. Fondas paskyrė lietuvių kultūriniais reikalams \$1,200, o 1968 m. jau \$28,000. Prasiūmų turi net \$70,000 sumai. Lituanistinėms studijoms skirta \$5,800, grožinei literaturai \$2,200, lituanistinėms mokykloms ir svietimui - \$10,150, muzikinei kultūrai ir menui \$1,800, periodinei ir neperiodinei spaudai - \$3,050, mokslo veikalams ruošti \$6,800. Nutarta kiekvienais metais moksliniams veikalams skirti 25% pajamų.

\* Jurgis Gilvydis iš Argentinos su kino filmais išvyko į San Paulo ir Rio de Janeiro tenykščiams lietuviams filmų rodyti. Jis yra gavęs filmų iš brolių Motuzy, New Yorke.

\* Dr. Levo ir Irenos Vladimirovų duktė, keletą mėnesių viešėjusi Amerikoje, išskrido į Lietuvą.

\* Lietuva vardu Chicagoje iš spaudos išėjo lietuvių filatelistų leidinys.

Erdmono Simonaičio pelenų urną palaidojus Huttenfeldo kapinėse Vokietijoje. Evangelikų tikybos mokytojas Fr. Skerys (dešinėj) atliko laidojimo apeigas ir palaimino kapą: "Nuo žemės esi imtas, žeme vėl turi pavirsti..." Laidotuvėse dalyvavo per 150 žmonių su gimnazistais. Paskutinę pagarbą išreiškė visi Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos nariai, valdyba, gimnazijos mokytojai, direktorius, tarnautojai, personalas ir bičiuliai iš visos Vokietijos. Gėlių vainikus padėjo organizacijos ir draugai. Toliau, dalyvių tarpe matyti Simonaičio giminaitė M. Pukytė.

## HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY - MUTUAL FUNDS - INSURANCE  
Perkant ar parduodant namus, išnuojant butus, apdraudos,

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymą, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, - kreipkitės į

**Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477**  
**87-09 Jamaica Avenue**  
**Woodhaven, N. Y. 11421**

BILETAI PARDUODAMI VISOMIS SŪSISIEKIMO PRIEMONĖMIS I VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

## LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

*Funeral Directors*

### JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

### Charles J. Roman Funeral Home

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

### STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

### M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

### JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER  
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

# VIENYBĖ

\* Adv. Charles S. Cheleden, Liberty Federal banko prezidentas ir jo žmona Ona, kurios iniciatyva Philadelphiaje įsteigti du rajoniniai banko skyriai, išvyko atostobų į Floridą, Netoli St. Petersburg Cheledenai nupirko namus žemos poilsui.

\* Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė šią vasarą dainuos Così Fan Tutti operoje, München, Bavarijoje. Šių ir sekančių metų sezonui ruošia Michaelos, Nannettos ir Euridicės valdmenims New Yorke ir Munchene.

\* Muz. A. Visminas po akių operacijos, ligoninėje išgulėjęs pusę mėnesio sveiksta namie ir pradeda atgauti regėjimą. Jis dėkoja lankytojams ir ji, prižiūrėjusiems.

\* Kovo 15-16 Apriškimo par. salės patalpose įvyko LB lituanistinių mokytojų suvažiavimas. Buvo paskaitų ir pateikta planų kaip sėkmingiausiai išlaikyti lituanistines mokyklas. Reikėsi mokyklų inspektorius A. Mastonis, Svetimo Tarybos pirm. Ant. Rinkūnas, nariai J. Juknevičienė, J. Veblaitis, Ant. Saulaitis, A. Samušis, J. Matulaitienė, sesuo M. Viktorija, G. Ivaškienė, A. Rygelytė ir eilė kitų.

\* Ketvirtajai Dainų Sventei ruošti muzikinė komisija prašo kompozitorių ir chorvedžių dar neišleistas naujesnes dainas prisiųsti komisijai, kad ji galėtų jas įrašyti į ruošiamą leidinį. Gaidas vaikų chorams prašoma atsiųsti iki š. m. birželio 1 d., suaugusiųjų iki rugp. 1. Adresuoti: Petras Armonas, 4538 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill. 60609.



Vieni pirmųjų lietuviai-1948 m. atvykę į New Yorką iš Bremerhaven Vokietijos, BALFui paruošus dokumentaciją. Juos Vokietijoje išleido BALF atstovai, New Yorke priėmė BALF ir Lietuvos Konsulato atstovas A. Simutis.



ANTANINA VAINIŪNAITĖ-KUBERTAVIČIENĖ, viena pirmųjų ir įžymiausių Lietuvos Valstybinio Dramos Teatro artistų, šiomis dienomis atvykusi į Ameriką pavišėti pas dukrą ir brolių, 1966 m. Kubertavičienė minėjo savo 70 metų gimimo ir 50 metų sceninio darbo jubiliejus. Savo sceninę karjerą pradėjo prisijungdama prie J. Vaičkiaus vadovaujamo Skrajojančio teatro 1918 m.

## MAIRONIO POEZIJOS VAKARAS

Jungtinėse Tautose, kuriose nariams jau yra 130 valstybių, bibliotekos direktoriaus dr. Levo Vladimirovo pastangomis, kovo 21 d. buvo surengtas Maironio poezijos vakaras.

Bė lietuvių, dalyvavo profesorių, studentų, Jungt. Tautų tarnautojų, poetų ir poezijos mėgėjų.

Programos vedėjas V. Sokolovas iškėlė lietuvių įnašą į pasaulio kultūros lobyną ir pakvietė dalyvius susipažinti su lietuvių klasikų Maironiu ir jo kūryba.

L. Vladimirovas supažindino su Lietuva, jos žmonėmis, nušvietė jų kultūrinius darbus. Buvo parodytas filmas, kuriame buvo gražių Kauno vaizdų, bei senosios Lietuvos

ir senosios Lietuvos sostinės vaizdų. Ziūrovai girdėjo dainas, sukurtas pagal Maironio žodžius.

Maironio poezija buvo deklamuojama lietuviškai, rusiškai ir angliškai. Lietuviškai skaitė Adolfas Mekas, kino menininkas laimėjęs pripažinimą Venecijoje, Čane ir Locarno. Demie Jonaitienė skaitė jos išverstus Maironio eilėraščius, taip pat F. Yakščio vertimus.

Buvo suruošta Maironio išleistų knygų įvairiomis kalbomis parodėlė. Čia buvo rodomos ir Ciurlionio paveikslų reprodukcijos bei A. Sutkaus nuotraukos iš Vilniaus.

Dalyviai buvo vaisinami Lietuvoje gamintais gėrimais: Žalgiriu, Palanga, Dainava.

## Iš BALFo seimo Chicagoje

Kovo 15 d. BALF Seime Centro pirm. kun. V. Martinkus pranešime pažymėjo, kad stropliai peržiūrėti šelpiamųjų sąrašai ir išbraukiami pašalpų nereikalingieji. Šelpiami studentai, lituanistinės mokyklos, jaunimo eglutės ir stovyklos.

Emigracija sustojusi, bet BALF parūpina vieną kitą affidavitą ir kelionpinigus, imamasi žygių, kad Europoje ir Pietų Amerikoje kurtųsi panašūs BALFai.

Nauja sritis -- rūpintis palikimais. Adv. Elena Armonienė iš Baltimorės gelbsti, kad testamentuose paliktųjų giminėms pinigų dalis tektų BALFui. Ruošiasi išleisti 25 m. veiklos leidinį. Tam tikslui renkama medžiaga.

Lietuviams išsikeliančios vietovių, kuriose buvo BALF skyriai ir atsikėlus į vietas kur lietuvių nėra, tokius narius mėginti perkelti į centro skyrių.

Rezoliucijų komisija: A. Gintneris, dr. A. Škėrys, kun. P. Garšva, K. S. Karpus ir A. Pužauskas pateikė rezoliucijų projektus.

Nominacijų k-ja: K. Bružas, E. Litvinas, V. Staškus. Naujasis direktoriaus išrinkti: Kun. V. Martinkus, A. Andriulionis.

Dr. E. Armanienė, kun. V. Piktorna, M. Kregždienė, A. Bachas, E. Paurazienė, E. Stepas, V. Pažūra, A. Dzirvonas, A. Gintneris, kun. dr. F. Gureckas, V. Kasnūnas, dr. P. Kistelius, J. Mackevičius, kun. J. Pauperas, M. Rudienė, dr. R. Sidrys, V. Šimkus. Grupių skirti: D. Bobellenė, A. Daukienė, A. Baliūnas iš Sandaros, St. Dzikas, dr. D. Jasaitis ir dr. A. Škėrys iš Katalikų federacijos. A. Senikas, dr. Vl. Ramanauskas, J. Bagdonas iš Tautinės S-gos. V. Mankus, B. Spudienė, adv. S. Bredes, Jr. -- iš socialdemokratų.

Revizijos k-ja: M. Klėmas, V. Vaitekūnas, A. Reventas.

Kovo 16 direktorių posėdyje išrinkta v-ba: Pirm. kun. Vaclovas Martinkus, pirmininko pavaduotoja, I vicep. dr. Elena Armanienė, vicep. Stasys Dzikas, Bronė Spūdienė, dr. Antanas Skėrys. Nacionaliu sekretorium -- Albinas Dzirvonas, išdėtininku

Antanas Sėnikas, sekretorium Juozas Bagdonas.

Komisijos: Finansų -- Adolfas Baltūnas, Marija Rudienė, Dalia Bobellenė. Stipendijų -- Marija Rudienė, kun. dr. Feliksas Gureckas, Vytautas Kasnūnas.

Nutarta skirti BALF atstovą į Vasario 16-tos gimnazijos kuratorių.

Posėdžiui pirmininkavo Al. Dzirvonas, sekretoriavo K. Bružas.

BALF Seimas Chicagoje, išklauses išdėtininko, revizijos komisijos ir kitų raportų apie BALF indėlius, nutarė BALF taupmenas iš Lito Bendrovės išimti. Direktoriai savo posėdiniame posėdyje reikalą taip pat persvarstė ir nutarė iš Lito b-vės aukotojų pinigus tuojau atsiimti.

### Prelato Končiaus raportas

Prel. dr. J. B. Končius savo raporte apibūdino BALF veiklą, pabrėždamas, kad viso BALFas yra išdalinęs apie 10 milijonų dolerių sumai šalpos ir pagalbos. Išvardijo direktorius, tarnautojus. Pažymėjo, kad įvyko 770 valdybos posėdžių, 50 direktorių posėdžių ir 14 seimų. Smulkiau apie BALFo veiklą aprašyta jo paruoštoje 404 puslapių knygoje.

Prel. Končius pastebėjo, kad lietuviai labdarai dosnumu nepažįstinti tauta. Ragingo politinėms bei kultūrinėms organizacijoms auklėti visuomenę savoms įstaičioms būti dosnesnėms.

Pažymėjo, kad Kanadoje ir Pietų Amerikoje šalpos tikriausiai BALFas neturėtų siųsti. Ten žmonės gyvena normaliose sąlygose, o Vokietijoje socialinis aprūpinimas geriau sutvarkytas negu Amerikoje. Siūlė dabartinę BALFo veiklą nukreipti į lietuvių jaunimo talentų ugdymą, neturtingų gabių jaunuolių mokslinimą ir paruošimų ateities veiklai. Seimul vadovavo pirm. kun. S. Santaras, vicep. O. Zailskienė, S. Čerčenė-Mulks, F. Eidimtas. Sekr. P. Masilionienė ir V. Baleišytė.

Kun. V. Martinkus pranešė, kad į BALF garbės narius pakelti: Prel. J. Balkūnas, prel. I. Alibavičius, J. Bacevičius, S. Gegužis, E. Devenienė, V. Kolyčienė, J. Laučka, E. Paurazienė, N. Rastenis, E. Samlenė, L. Šimutis, dr. J. Tamošaitis, J. Tuinys, dr. A. Žimantas, konsulas P. Daužvardis, dr. P. Grigaitis, M. Vaidyla, S. Čerčenė-Mulks.

Seimo metu suaukota \$29,000.

Raštiškų sveikinimų buvo daug, tarp jų ir JAV prezidento Nixon.

### BALFo BANKETAS

BALF banketas įvyko Šv. Kryžiaus par. salėje. Dalyvavo apie 500 žmonių. Banketą atidarė rengimo kom. pirmininkas A. Dzirvonas. Invokaciją skaitė kun. K. Barauskas, kalbėjo pirm. kun. V. Martinkus, Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, dr. F. Gureckas, kun. E. Abromaitis, dr. A. Škėrys, dr. kun. V. Rimšelis, inž. B. Našys, V. Šimkus, mok. S. Rūklienė, K. Kleiva, A. Gintneris, kun. A. Trakis, S. Adomaitienė, T. Blinstrubas, O. Zailskienė.

Banketo programai vadovavo dr. K. Bobelis.

Kardinolas Cody kalbėdamas pasakė, kad mėgstas dalyvauti su lietuviais. Buvęs Washingtono šventinant koplyčią, vasario 16 buvęs minėjime, dalyvavo Romoje vyskupu įšventinant Marcinkų. "Giriuosi, kad Chicago turi gal daugiau lietuvių katalikų, negu Kaunas. Aš esu ganytojas didžiausios lietuvių vyskupijos išsvijoje. Baigęs kalbą lietuviškai pasakė: "Labas. Tegul Dievas laimina Jus visus, lietuvius.".. Publika sugiedojo ilgiausių metų.

Ant. Rudis pristatė kongresmeną Kluczynski. Jis paminėjo, kad Kongrese lietuvius minėjęs 19 kartų.

Kalbėjo ir prel. Holbrook, taip pat Huterony tarybos direktorius Cl. Dohlin.

Solistė Kojellenė pareiškė, kad būsimoji koncerto pelną skirs BALFui.

BRONĖ SPŪDIENĖ